

ДІЛО

виходить щодня вранці.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні 223-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Кошто: П. К. О. Львів 504.000.
Банку Чеських Лівон.
Прага „Діло“.
Рукописи не зворотять.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) 5.00 зол.
Чвертьрічно 15.00 „
Піврічно 30.00 „
Річно 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ-
ХОСЛОВАЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ 6-НИ „ДІЛА“ В ОБЕМІ 10-15 АРКУШІВ ДРУКУ.

НАЙКОРИСНІШЕ ПОМІСТИТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТІ
в Кооперативний Банк

„ДНІСТЕР“
у Львові, вул. Руська 20, тел. 280-50,

як провадити крім звичайних ще окремі роди вкладок, які є вище oprocentовані від звичайних вкладок, а саме: ВКЛАДКИ РІЗДВЯНІ І ФЕРІЯЛЬНІ, ВКЛАДКИ ПРИДАНОГО І НА САМОУСТІЙНЕННЯ ТА ПРЕМІЙНІ ВКЛАДКИ, на які складаючи щомісячно що найменше 5.— можна одержати по році крім відсотків ще й нагороду за ощадність в сумі 25.— до 100.—

Комунікат

Цілий тиждень в нагоді нововідкритого (управління Губної Холодильної в Галині) Торговельного Дому „Рибни“, вулиця Соборного Ч. 14 — телефон Ч. 111-12 (близ Ринку) будуть продавати

СВІЖІ МОРСЬКІ ЛОСОСІ — ЧИСТЕ МЯСО
СОЛЕНІ СЕЛЕДЦІ — КОНСЕРВИ.

Кожний дістанє кутарські приноси зазурно. Морські риби поручають аборонам, виваженням і недужим, бо вони мають в'язані, вони аборони і дегустовані.

Сензаційні події в Австрії.

Німецьке військо ввійшло до Австрії.

Ультимат Гітлера. — Димісія Шушніга. — Погрози Англії. — Мобілізація в Чехословаччині.

(Про всі ті події див. стор. 11-та)

Блюм намагається створити „уряд національного об'єднання“.

ЗЛОЖЕННЯ ІЗ ПРЕДСТАВНИКІВ УСІХ ПАРТІЙ.

ВИГЛЯДИ БЛЮМА.

На засіданні соціалістичної парламентар-
ної групи, що почалося вчора в год. 22.30,
Блюм заповів, що як дістане згоду національ-
ної ради соціалістичної партії, утворить уряд,
до якого ввійшли б представники усіх без ви-
ятку французьких партій; на основі інших ін-
формацій в рахунок входить лише партія від ко-
муністів до республіканської федерації.

Блюм висловлено довіря.

Місія Блюма мало надійна, бо радикали і

центрові партії ледви чи погодяться на спів-
працю в одному уряді з комуністами. З друго-
го боку треба міркувати, що події в Австрії
скріплять єдність французької суспільності й
облекшать завдання Блюма.

Пропозицію уряду на такий широкий плат-
форми вважають жертвою партійних інтересів
для бачливішчини. Правда, такий уряд було б
куди легше склеїти, коли б його провід обіймав
людина менше партійно заангажована

Сьга VI. 1. Пр. 51/38. Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. Sąd Okręgowy, Wydział VI. Karowy we Lwowie w składzie: Przewodniczący: Wiceprezesa S. O. L. Małicki, J. Niemcewicz i d. r. J. Locker w sprawie sygn. I. E. 1. Pr. 51/38 konfiskaty cenzorowania p. t. „Dilo“ z daty 12. lutego 1938 Nr. 12, rozpoznawczy wniosek Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie z dnia 17. II. 1938, sygn. IX. So. Pr. 51/38 o zatwierdzenie dokonanej dnia 12. II. 1938 przez Starostwo Grodzkie we Lwowie, konfiskaty powołanego cenzorowania z powodu, iż w treści „Dilo“ Haluzym“ i „Haluzym“, wziętych w ogło-
szenie G. K. O. na podstawie stronie miażdżą się znami-
nie p. t. 154 § 1 i 2 k. k., na posiedzeniu
rozprawczym dnia 18. lutego 1938 po wysłuchaniu zdania
Prokuratora Sądu Okręgowego postanowił: wniosku nie
zadowolnić i oddać konfiskatę uchylić. Uzasadnienie:
W treści inkriminowanych słów ogłoszenia umieszczono
w wyrażeniu wyżej cenzorowanie nie dopatrzył się Sąd
żadnych nielegalności w tym karygodnego. — Przewo-
dniczący: Małicki, w. r. Protokolant: Bartków, w. r. Za
wzrostem: L. Janowicz, kier. sekret.

Opis. Sьga. KZ. 154/38. Sąd Apelacyjny we Lwo-
wie, Wydział III. Karowy w sprawie karnej prawowej do-
roczki konfiskaty nr. 32 cenzorowania „Dilo“ z dnia 12.
lutego 1938 r. z powodu umieszczenia w artykule p. t.
„Haluzym“ od słowa „Haluzym“ do słowa „Haluzym“ i od
słowa „Haluzym“ do słowa „Haluzym“, rozpoznawczy
wniosek Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie
z dnia 17. II. 1938 r. sygn. VI. Pr. 51/38 uchylając konfiskatę po-
wołanego cenzorowania p. t. „Dilo“ z daty 12. lutego 1938 r.
po wysłuchaniu Prokuratora Sądu Ape-
lacyjnego postanowił: nie uwzględnić zażalenia Prokura-
tora Sądu Okręgowego we Lwowie i kasując konfiska-
cję w całości w sprawie § 487 ust. p. k. uznał
za nieważny wyrok zatwierdził. — Zuberzycki, w. r. Ma-
łicki, w. r. Dworak, w. r. Za zgodności (inilicpionet-
ty) kierownik Sekretariatu.

Sьga. VI. 1. Pr. 79/38. Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. Sąd Okręgowy, Wydział VI. Karowy we Lwowie w składzie: Przewodniczący: Wiceprezesa S. O. L. Małicki, J. Niemcewicz i d. r. J. Locker w sprawie konfiskaty nr. 43 cenzorowania p. t. „Dilo“ z daty 12. lutego 1938 r. do sygn. VI. 1. Pr. 79/38 na posiedzeniu niejawnym w dniu 5. marca 1938 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie postanowił: uznać za uprawniającą dokonana dnia 26. lutego 1938 r. przez Starostwo Grodzkie we Lwowie konfiskatę cenzorowania p. t. „Dilo“ nr. 43 z daty 12. lutego 1938 r. zawiadując: 1) w artykule p. t. „Centralna Złota Sekcja UNDO“ w ustępie między słowami: „ukraińskiego narodu“ a słowami: „potrzebie dą“ 2) w artykule p. t. „Nowi formy życia na Wołyniu“ w ustępie między słowami: „długość“ a słowami: „Bo ta-
ko“ 3) w artykule p. t. 154 § 1 i 2 k. k. kasując: kasując
całego zakładu i wydać w myśl § 493 p. k. za-
kaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego.
Zażalenie wyżej nie odprawiającemu redaktorowi tego
cenzorowania nakaz, by orzeczenie niniejsze umieszczał bez-
płatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie.
Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą karę po-
siedzenia w § 21, ust. druk. z 17. 12. 1962 Dk. p. p.
nr. 6 kx 1863, i. i. kasując za przekroczenie na grzywnę
do 400 złotych. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukowe wy-
żej wymienionych artykułów ma na celu w sposób tenden-
cyjny i niezgodny z prawdą historyczną podkreślić czesko-
mą odrębność zeta wschodnich tworzących nieodręb-
ną całość z terytorium Państwa Polskiego i to na pierwszej stronie
przez propagandę ukraińskich nacjonalistycznych haseł
separatystycznych, nawołując do zbioru stanu wzglę-
dnie pochwalenie tej zbioru. Według § 487, 489, 493 p.
k. z 17. 12. 1962, p. k. jest zatem powołane postano-
wienie uzasadnione. Przewodniczący: Małicki, w. r. Pro-
tokollant: P. Ławski, w. r. Za zgodności L. Janowicz, kier.
sekret.

ОБИМАЄ СВОЇМ ЗАСЯГОМ
СКО цілий край

ФІЛЯРОМ
ТВОГО
ДОБРОБУТУ
НАЙСТАРША „УСТАНОВА“
ОЩАДНОСТІ
В КРАЮ
НА ВЕЛИКАЛИКА ДІКАСА

Складайте свої ощадності і всяку часову зайву готівку

В ЦЕНТРОБАНКУ

У ЛЬВОВІ ПРИ ВУЛИЦІ ТРЕТЬОГО МАЯ Ч. 15.

бо це не тільки безпечно і корисно для Вас льоната,
але це рівночасно живчик для нашого господарсько-
кооперативного організму. Центробанк кредитує наші
кооперативні центральні, Українбанки, Полтавські Союзи,
Районові Молочарні та весь кооперативний промісел,
а на це потрібні мільони своїх ощадностей.

Слово до пп. цензорів.

Львів, 12. березня 1938.

Ідилія, яка панує між українською пресою
і польською цензурою така ноторіально відома, що
нічого в неї вглиблюватися та бачити поясню-
вати її. Зрештою, щоб бути справедливим, лю-
бов між пресою та цензурою не датується від
1919-20 рр. та не обмежується до львівського
терену, ані взагалі до польсько-українського
відтинку. І знову таки не думасмо давати тут
напису історії пресової цензури, хоч би тому,
що прийшлося би компліментувати найвищих
цензорів львівським ствердженням, що між їх
попередниками був і Наполеон, страшенне праз-
дний на те, що про нього писали. Обмежу-
ємось до пригадки жасом, що 1) преса і цензу-
ра — це два несприятелі вороги, бо стоять на
засаді протиопозиційних становищах щодо сво-
боди друкованого слова, 2) як довго існувати-
ме позитивна боротьба, так довго існуватиме
цензура, як той засіб політичної боротьби, що є
примітним кожничасної влади 3) тому рід
може йти тільки про те чи інше устаткування
відносин між пресою та цензурою у рамках
кожничасної дійсності, а тим, що все одно
преса буде боротися за саму засаду своєї свобо-
ди, засаду, яка сьогодні в цілому світі (за ви-
ятком може Північної Америки та частини Ан-
глії, Франції, Швейцарії і скандинавських дер-
жав) переходить шораз більше у сферу ідеа-
лістичну, чи може просто — химер.

Людина з понуттям дійсності не буде ви-
трачати енергії на боротьбу за таку химеру,
як взагалі існування цензури у Польщі. Цензу-
ра, як один з найбільших та найбільш характе-
ристичних знаменів сучасного режиму, не є мо-
нопольно більшовицької української преси. Судило
сатирикою можна назвати слайдисту, що час
до часу, від події до події, варшавська чи ви-
ленська преса (як остання нпр. після історії з
„Дзвінком Віленським“) пишеться білими
літцями не гірше від „нормалізованої“ преси
української. Залишимо це тек на те щоб пе-
реконатати всіх читачів цих радків, у першій мі-
рі пп. цензорів, до яких ці слова адресовані без-
посередньо, що ми направили власні собі справу
з уст „світа і тіней“ не тільки української
журналістичної преси у Галичині, але й журна-
лістичної преси у Польщі взагалі.

„Chevrolet“

„Buick“

„Opel“

порукає фірма

„САМОХОДИ“

С-на з обл. пор.

Станіславів, ул. Сап'юнгівка ч. 11. Тел. 570.

Реальною підхід до справ цензури маємо віддавати. Не будучи найвищими та односторонньо-засліпленими, не стояли ми ніколи і не стоїмо на становищі, що опозиція до уряду і режиму є завжди джентельменським засобом боротьби, а насильницькими тенденціями керуються тільки бешти поосидітею. Не підлягає дискусії факт, що рознуздання форм політичної боротьби проявляється у повсюдному світі в атаках, які — буває — піддаються не тільки основні держави, але й основні взагалі якінебудь конструктивної організації та основні етики й моралі. Від держави й уряду не можна вимагати, щоб вони стосували до своїх противників тогочасну засаду „несупротивлення злу“ як біблійну заповідь, щоб після одного політичного настання лише для ще другого. Від ствердження цих прав тільки один крок до признання, що цензура, теоретично беручи, може ніколи стати виходним чинником, та — як неминуче зно — повинна бути засобом пресової політики. Так само, як усяка політика може бути ведена різно, не тільки щодо змісту, але й просто своєю технікою, так само як кожне діло може мати всякий вигляд, залежно від того, хто його робить і якими керуються логічними закономірностями, так само преріжною може бути й цензура. Цензура, яка тільки джентельменським світ преси та вносить в нього хаос, яка викликає найбільші застереження не тільки щодо своєї політичної доцільності, що є рідко політичного погляду, але й внутрішньої логіки, — не може претендувати на назву виходного чинника. Правда, автор цих рядків почуває раз від одного вищого державного урядовця у Польщі, людини освіченої та інтелігентної: „Цензор не мусить бути мудрий, ані навіть інтелігентний, ми має тільки знати й відчувати, за що вища влада може потягати його до відповідальності“. Заввага безумовно цікава, але редакторів мало: знати, що цензор дану річ скресив тому, бо боявся свого зверхника: треба ще знати, чому така річ підлягає конфіскації, який її внутрішній глум, опертій не тільки на засади vis volo vis lubeo.

Боротьба за вільну цензуру це по суті вся нинішня боротьба журналістів проти цензури, як установи. Цензура, позбавлена логіки, не є цензурою, тільки хаотичним використанням як привілею кресити олівцем та вислати дольця з мандатом забирати наклад газети. Цензура може бути навіть засобом репресії, але ніколи не вільно й отавати засобом шкани. Бо репресія може викликати рефлексію про раціональність і доцільність акту, що репресію викликає, — шкана викликає тільки почуття гніву і несправедливості. Замість виразу, „щоб баламуцтво не ширилося“: не закидаємо ривескис цензури свідомого шканивання нас, але закидаємо її речі, які час до часу роблять враження, що й у цій дилемі існують дві категорії громадян — першого і другого ступня.

Всі ці теоретичні міркування викликала одна невеличка конфіскація, яка стрівала в останніх днях „Діло“, загартоване вже в огні цензурно-конфіскаційної практики і називале до всяких несподіванок. Автор цих рядків намагається до „спеції“, які — силою вже самої рутини, свого журналістичного досвіду — виробили собі „нох“ на „небезпечні речі“. Здається теж, що у своїй відані не має тої благородної риси, яка каже робити комусь „на аліот“, хоч би воно тільки щораз загострювало реакцію тих, що їм на аліот роблять: тільки дитак каже мамі „на аліот“ тоб не буду їсти“ (порівняння остільки шкутильгає, що польську цензуру годі звати мамою української преси, та й не дуже та „мама“ закрутилася би собі українська преса агнула з голоду). І „Діло“, як часопис, самим своїм характером не є газетою, яка веде пресові демонстрації чи спірається на засади негативу, прямиго для держави й уряду. Коли вся українська преса має ту найбільш шитому рису, що вона — преса наскрізь суспільницька й конструктивна, то „Діло“ під цим оглядом стоїть безумовно на першому місці. Нема теж ні одного полтика, який „Діло“ знає не лише зі слуху, котрий цих прав не признавав би. І саме тому вгадана конфіскація її-ти рядків в одному недавньому числі „Діла“ так швидко нас, що ми гашили цим разом поведи на її тему при-

людну розмову з її цензорами. Апелюємо до їх джентельменства — дозволити нам спеціально у цьому випадку висловити те, що лежить нам на утроби.

Річ йшла про церковно-православні справи, стаття походила з православних кол, політично дуже поміркованих, і перейшла крізь редакційну коректу рукопису. Автор в одному місці підкреслює розбіжність, що існує між православною єрархією та паствою під національним оглядом і згадав про ідеї, яким поклоняється нинішня церковна православна єрархія у Польщі, як також про звязок між синодальною системою та господарською стороною Православної Церкви. І те місце підлягло конфіскації. І з тією конфіскацією ми ніяк не можемо погодитися. Річ не йде про матеріальну втрату видавництва, річ не йде про те, що в гру входило кілька більше чи менше „невинних“ рядків, — річ йде про справу наскрізь засадичну: право української преси вільно і гостріше критикувати власні церковні достояння тоді, коли таке право узурпували собі без найменшого спротиву цензури — римо-католицької політики й журналісти, проводили в діло свої атаки у стилістичній формі, яка досі не має прецеденту.

На пресових конференціях у справах цензури ми, українські редактори, завжди неодноразово: „за таку то справу не будемо боротися бо вона не має для нас засадничого значіння“. Але існують насправду справи, за які не можна не боротися. Такою справою були нпр. своєчасні постілки конфіскації за наші протимосквофільські статті. Зрозуміли були до деякої міри конфіскації протимосквофільських статей у періоді фальту держави з СРСР, в часі бенкетів на честь Радека у Варшаві та п. Медвєдського у Москві, — бо тоді „штукувати тон“ вимагала конюнктуральна офіційна закордонна політика, чи радше її тимчасова тактика. Але ми ніяк не могли погодитися з квестіонуванням нашого права говорити те, що вважаємо за потрібне, на нашу внутрішню справу, якою є справа галицьких москвофільів. Другою такою справою, за яку ми боролися, та яка час до часу ще відживає, є право критики регіоналізму, як певної політичної системи, з якою ми абсолютно не можемо погодитися, вважаючи її загрозною для нашого національного моноліту. І тут ми виборили собі частинне право критики всього того, що діється на Гудулиці, Лемківщині, Волині чи Поліссі, хоч би для останніх тем завжди творять ще „сковязкий“ терен“. Церковна тематика завдяки п. Войцеховському стала модна.

Але стиль, що й то впровадив у звичає право п. Войцеховський у своїй першій промові та споріднені з ним пресові органи, автоматично дає теж щонайменші такі самі права — українській пресі. Колиж українська преса не чиняється польського кліру за його шовінізм і політицизм та не роздуває спорадичних випадків, коли українська преса зайняла напр. у вавельській конфіскації становище, що це ну-

трішня польська справа і взагалі до неї не вступала, то треба бодай признати її право вважати цікаві для неї явища тої греко-католицької чи православної Церкви, яка є в Церкві! До цього часу ми не стрічали ніякої конфіскації „Польська Греко-Католицька“ „Волі і Чину“ за їх атаки на греко-католицьких єрархів, ані одного польського часопису за передрукуванням соймових дебат — та власними перичними коментарями. У „Волі і Чині“ митрополита греко-католицької Церкви недавно даяли, як „рenegата“: і статті, писані в тому тоні, а такими явищами, не сконфісковано! Чому-ж такою опікою користуються вавельські православні владники або римські папські достояння, хоч ми ніколи не дозволяємо собі супроти них на якісь особисті непристойні вискоки, тільки критикуємо завжди мериторично? Який мотив такого підходу в одній другій справі? Яким державним інтересом можна виправдати оборону єпископа, що його його власні вірні критикують за поведінку, яку гоні, безпосередньо інтересовані, вважають для своєї Церкви шкідливою? Яма збоїла такої протекції?!

Недавня стаття, яка частинно підлягла конфіскації, згадувала про проект декрету вступу православної Церкви. Конфіскації підлягав вступ, в якому автор виступав проти такого проекту. Президент не підлягає критиці, але ніколи не було сказане, що не підлягає критиці президентські декрети з силою закону, які контрастирує resortовий міністр. Нова конституція усуває також парламентарну відомість міністрів, а проте критика міністра якнайбільш допустальна, і то критика і в декрети, писані в окремих міністерствах. І в цій статті не було слова критики Президента, але була критика міністерства освіти і впровадіння і не можемо погодитися, щоб політика того resortу у православних справах користувалася недоторканістю табу. Фактично керманієм тієї політики є п. Франціш Гітошський і не в це настільки непомилана та недоторкана особа, щоб не вільно було захищати йому явно і славно, що він є автором цієї системи, яка каже підтримувати московсько-православну єрархію та не рахуватися з голосом українських вірних православної Церкви.

І тому та конфіскація — це не тільки з епізодиків видавництва, яке втратило кілька золотих за папір і подвійну примо-кваніста та наразило передплатників на те, що стали другий наклад газети — через спільну експедицію — щойно на другий день. Це справи, які мають вирішні значіння для економіки, як підприємства, опертого на торговельні калькуляції. Але ці рядки писані на те, що вереконати пп. цензорів, що насправді дуже важко працювати журналістів, якому зборюють писати те, що він писати мусить і що виректись не має права — як людина і громадянин.

І Кедри

Московський судовий процес і Україна.

Більшість газет польських, французьких і німецьких висловлює в тій або іншій формі думку, ніби то останній судовий процес у Москві спеціально аранжувався ГПУ, спеціально створено його, щоб подати на ньому все потрібне для ГПУ, а не те, що було справді.

Чи так воно?!

Час уже скінчити з цією неадорною і безпечною легендою про якусь то надприродну могутність, а разом і про якусь то таємничу недосаженість ГПУ. Розуміємо, що для щоденної преси потрібна сензація, ну, але для чого кожний невинний злочин, чи то політичний чи то кримінальний, треба записувати на рахунок ГПУ? Є ж багато чинників зацікавлених у тій чи іншій справі. Не хочемо, зрозуміло, цим заперечувати злочинність діяльності ГПУ, але вважаємо за потрібне заперечувати якусь всемогутність ГПУ, його недосаженість.

Найкращий доказ цієї нашої тези є теперішній московський судовий процес. Таємні машини попереднього складу ГПУ з Ягодою на чолі, з тим Ягодою, який мав цю жовите право сказати: „ГПУ — це я“, звирили. Деж та недосаженість?!

Створюючи легенду про цю недосаженість лаять люди воду на млин ГПУ і тимчасом у переслідуванні читача, в якого не досить то міцне розуміння моралі, може поведати навіть щось у роді захоплення такою невинною устиновістю: „ось як добре пришколює, ось як добре вміють амазати ля собою слідки!“.

Але до самого процесу.

Зважимо, що всі ці специфічні судові московські процеси побудовані всупереч загальним кримінальним теоріям майже виключно на ті наших підсудних, то періодична ероти-

Владислав Старнавіський

Найстарша робітня

ЖІНОЧИХ І МУЖЕСЬКИХ ФУТЕР

перенесена до нового з'явилася пр. 21

Бернардинський ч. 2 А.

преса найчастіше висловлює думку, що і в останніх і на цьому процесі мається на увазі його зааранжування ГПУ (зрозуміло, як не теперішній склад ГПУ Єжова, що поставив собі за мету створити ці злочини, примусивши зацікавлених говорити на суді те, що потрібно для них до ГПУ, а не те, що було справді).

В який-же спосіб це могло статися? Поперше часто на суді буває так, що якийсь загрожує смерть, вигадують на себе якусь то важку річ, надляючи у такий спосіб отримати певні переваги, особливо якщо він перш ніж

Отже могло таке бути і в цьому процесі.

Один повідомляємо, що після розв'язання справи "Вайсгери і Канарієнфогель" веде та- пер сам підприємство торгівлі металів у ЛЬВОВІ ПРИ ВУЛ. БОІМІВ 32 (рік вул. Серб-ська 15) під власною реєстрованою фірмою: **ТОРГОВЛЯ МЕТАЛІВ**

Генрик Канарієнфогель у Львові
Тел. 285-89.

Подаючи це до лакавого відома, очікую цін- них поручень і запитань

з поважанням
ГЕНРИК КАНАРІЄНФОГЕЛЬ
Торговля металів.

10-10

Та на нашу думку ця версія не витримує кри- тики.

Хто такі підсудні на цьому процесі? Люди, що за все своє бурхане життя заглядали смер- ти в очі, часто ризикували своїм життям, і всі во- ни звикли до неї, особливо коли пригадати зов- нішній вік неодолю з них. Далі неважко во- ни, живучи у тамтишніх умовах, дуже добре о- бізнані з такими процесами і чи могли вони хоч на хвилину подумати, що їх розстріляють, без огляду на зізнання? Зрозуміло ні. Отже ця теорія ми особисто відкидаємо.

Друга теорія, це вже трохи з тієї легенди про всемогутність ГПУ, про можливість для ГПУ жинити таємничими способами примушувати підсудних проти їхньої волі говорити все, що потрібно для ГПУ. Нехай і так, Нехай того, про що оповідали підсудні (в тому числі і Яго- да, який мусів би вже добре бути обізнаний з ци- ми таємничими способами) не було справді, а тільки їх примусили так говорити, говорити ціл- ком вигадане.

Отже значить, там у СССР усе гаразд, а цих людей якхес чомусь то комуся закотились роз- стріляти, примусили стягнути на себе напасть.

По перше, якщо бажано булоб там розстрі- ляти цих людей через якісь інші, невідомі для нас, позаказові мотиви, то зробити це там, дуже легко і без прилюдного судового процесу. По друге, якщо все, про що оповідають підсудні, є відповідне правді, і вигадане, то зрозуміло, в першу чергу треба судити Єжова за його "шкідництво", за вигадану ним компромітацію СССР перед цілим світом. По третє, Чому ми криємо всім сенсацийним відомостям про жахли- ви беззаконня в СССР, а коли про це зізнають лю- дини на суді, то ми їм не віримо?

Чи може наймовірніше для нас, щоб люди могли признаватися до цього?

Алеж які люди?

Хто мав часто справу з судом, знає, як ча- сто закоренілі злочинці, рецидивісти, убийники тощо з великим цинізмом дуже охоче і шир- ко оговдають про всілякі подробиці своїх злочинів, навіть про невідомі ще судові.

В шосту є деяке самозадоволення, навіть ба- жання похвалитися своїми подвигами, перед судом, може єдина вже втіха для підсудного

(безумовно треба мати на увазі його моральний рівень) цілком свідомого своєї долі і нарешті є нагода оповісти децю своїм невикритим ше- товарішам та прихильникам.

Коли помістити кілька скорпіонів в одно- му слоїку, то раніше чи пізніше вони пережруть один одного.

У цьому велетенському слоїку зі скорпіона- ми, яким є СССР, скорпіони теж мусять пере- жерти один одного, бо разом вони жити не мо- жуть.

Усім цим суто більшовицьким, суто кому- ністичним (підкреслюємо це) діячам, дуже по- щастило в минулому: і лютеву революцію, в якій багато з них брало участь, і жовтєву, що вже виплекану їхню дитину, вони перейшли май- же без жалких перешкод; некоротка громадян- ська війна теж вийшла на їхню користь... Спо- гади про ці найкращі часи (найкращі, бо була молодість, був успіх) живуть і досі у кожного з них, їм здається, що і тепер зробити револю- цію, переворот, неструдно, а наскільки кожний з них гадає, що за тих революційних часів саме він був найвидатніший, найдібніший революці- оном, ну а тепер нагору вилазить не він, а інші скорпіони, то у нього з'являється цілком при- родне для нього бажання пожерти тих інших скорпіонів.

І який пошастило підсудним з наміченим у травні року 1937 переворотом то на лаві підсу- дних сиділи тепер Сталін, Молотов, Ворошилов та інші і їх називали би "бандитами", "шкідни- ками", "підлими ворогами народу", і вони зізна- вали би, свідомі того, що за кілька днів чи го- дин їх розстріляють.

А нарід, цей "великий російський нарід"... мовчав би.

Проте у складній шаховій грі не пошастило підсудним, і ось вони чекають на свою смерть, чекають значно спокійніше, ніж здається єро- пейцєві, чекають з певним відтинком східного фаталізму, признаються, оповідають усе на су- ді, навіть з деякою так би мовити куртуазією. Адаже це скорпіони відповідають скорпіонам.

Чи здібні ці люди на ті акти "шкідництва", про які вони оповідають?

Здається нам, що цілком.

Чи навіть оповідання про якісь грошові за- кордонні трансакції є наймовірніші для тих людей, серед яких ще живі спогади про німецькі за- плямбовані вагони підчас великої війни?

Якось ніяково чути тут, в Європі зізнання про зраду, занадто вони цинічно ширі для євро- пейського вуха.

Алеж треба розуміти різницю між тамте- шніми і тутешніми.

ПОСЕЗОНОВА ВИПРОДАЖ

ПЛАЩІВ І РАГЛЯНІВ

ШАПИРА вул. Личаківська ч. 1.

Чи ідея "соціалістичної батьківщини" такої, як вона виглядала реально, може існувати для таких застарілих інтернаціоналістів, як 50-літній Бухарін, теоретик ортодоксального комунізму, 55-літній Крестинський, 57-літній Ріков, 65-літній Раковський?

Подруге... чи є це зрада з боку, скажім укра- їнця, борючись проти окупації, шкідливість якої для своєї батьківщини він собі усвідомив, хоч- би значно пізніше, ніж інші і чи не булоб зрадою для справжньої його батьківщини залишатися надалі на вірогідній службі в окупантах?

Отже що є наймовірніше (не маємо про всієї дрібниці) у всіх зізнаннях підсудних?

На нашу особисту думку нічого.

Може повстати тільки запит: чому тамошня влада зробила цей процес прилюдним, відкри- тим, не вважаючи на всю його компромітацію для неї?

Річ у тім, що до російського народу, цього мовчазного слухача і глядача всіх перипетій, що відбуваються серед його верхівки, приєд- налися й інші народи. Значно менше байдужі, значно вражливіші до всього, що діється в СССР. І ось цей процес є може останньою рис- ковою ставкою більшовицької влади, щоб ним, а головне відповідними коментарями до нього притягнути на бік цієї влади і не російські на- роди в їх низовій масі, притягнути міжнародний пролетаріат... Може пошастить...

Але занадто двогостре це питання про ці не- російські народи в СССР!

На тій лаві підсудних сидять деякі лю- ди так або інакше пов'язані з Україною.

Не будемо довго зупинятися на особі "лет- зьмана України", як любив називати себе в най- ближчому оточенні за давніх уже часів, людина невідомої національності (здається і для само- го себе) Християн Раковський, що водночас на- звано запитував: "А кому властиво потрібна у- країнська мова?", що називав питання про ви- складання української мови на Україні "лінгві- стично-музичним реакційним ліком не потріб- ним заходом".

Приміємо і Миколу Крестинського, етно- графічного українця з Чернігівщини, сина учи- теля українофіла, але який нічим за своє життя не виявив свого походження.

ЗЕНІС ЛУКІЯНОВИЧ

Століття викупу Шевченка з кріпацтва

І століття його балади "ПРИЧИННА".

На цей рік припадає століття викупу Ше- ченка з кріпацтва і століття його першого твору, балади "Причинна".

Не треба аж пригадувати, що викуп із крі- пацтва виростає до ролі переломової, в Ше- ченковому житті найважливішої події: вона-ж ви- ривала його становище як одиниці в суспіль- ності і давала змогу й умовини повного розвитку його геніальних здібностей, зокрема мистець- кого таланту. Досить сказати, що до 22 квітня 1838 року дітич Єнгельсгард не тільки розпо- знавав робочою силою Тараса, але й рішав про його особисту свободу: про місце перебування, про шкільні заняття. Через те перед Тарасом був запертий світ широкий, зачинені брами і двері до всіх шкіл і установ, доступ до якого- бодаз знання. Громадянином, що має змогу розвинути свою особистість і здібності, кори- стуватися законом — Шевченко став аж після викупу.

Дорогу до свободи прокладо йому майже- те мистецтво, що послугується космо- політичними засобами: лінійно, перспективою, шпательними і фарбою. Воно промовляло без- сів, тієї необхідної ознаки національності; — промовляло до інтелігентної людини всякої по- роди і кожної народності. Воно, а не поезія процесу Шевченка крізь життя, відкривало перед ним ці додатні можливості розвитку, успіхів і слави. Азатна мистецтва, це майбутнього

українського поета, взяли в свою опіку швахотні люди, але передовсім мистці. Зякоди Земляків Сошенка і Григорівича підтримали і довели до успіху чужі люди, росіяни Брюзов, Жуков- ский, Венедіков, бо вони рятували майбут- нього пластику. Взячий за це поет присвятив "на пам'ять 22 квітня 1838" поему "Катерина — Жуковському, Гайдамаки" Григорівичеві, а Брюзова звелічав у повісті "Художник".

Повноправність віліного громадянина вико- ристав Шевченко як студент Академії мистец- тва, проте викуп із кріпацтва був основою і ви- хідною точкою також для його поетичної твор- чості. Не тому, що у своїх поезіях і повістях Шевченко відідав так багато місця панщині і крі- пацтву (навіть у баладах "Лілея", "Русалка"). Важніше що Шевченко-кріпак був би залишився таким, як характеризував його Гребінка в листі до Квітки-Основ'яненки, "зав'язаним писати вірші" тай тільки!

На прикінці гола промовчати, що одна з ле- генд ми створилась довкола викупу Ше- ченка з кріпацтва, сильно запам'ядала на його долі. Поет, мовляв, залячував викуп царській родині. Але в автобіографічній повісті "Ху- дожник" Шевченко висвітлює справу. На цар- ському дворі розкупили білети фантаної лю- терії, як це буває, в наліз бігери. А предметом риска був портрет славного поета Жуковського, що як учитель царських дітей був близький до царських колом. Нічого більшого. Проте закін- нестями проти царя зажаки і при асудзі Ше- ченка в 1847 році і на повелінні генерал- губернатора Перовського, військовий почали- ника Шевченкового из засади

Коли Шевченко в 1838 р. Гребінці, і в най- банячому році Мартосові передавав до друку свої ранні вірші, піддав ці поезії строгій про- вірці. Із усіх молодечих спроб та нарисів — як поет запам'яте у своїй автобіографії — вири- мала іспит тільки "Причинна". Всі інші вірші поет люєння.

"Причинна" не авійшла до першого "Коб- заря" з 1840 р., бо в цю пору тримав її в своїм редакційному портфелі Є. Гребінка, готуючи до друку альманах "Ластівку". Він і надрукував цей альманах нарік, а в цьому "Причинну". Як під- грюма іншими поезіями, вищеними в "Ластів- ці" так і під "Причинною" нема дати.

Довгі дати друкували редактори і видавці "Причинну" без дати. Отже в "Кобзарі" Семи- ронка ще за життя поета (1860) і в помертих виданнях "Кобзаря": в Козачківському, Суче- кевича, пражському. Так само в більш і менш пов- них передруках попередніх збірних видань, у тому числі в "Кобзарях" із р. р. 1883, 1884, 1889, а далі в самостійно редактованих Ом. Огоном- ським і І. Франком.

Перший Романчук (1902) поставив дату 1838, беручи її в думки. Доманиський (1906) дужка відкинувши і в "Критичному розвіді" наз- текстом Кобзаря Т. Шевченка" коментує: "Дата цієї поезії, написаної ще в Литовому Саді — 1838 р."

З того часу ця дата повторалась у всіх ви- даннях Шевченкових поезій, отже і в акаде- мічному Ефремов-Новицького з 1927 р. і в ак- ка

* Оця поезія: На віршу запам'яті Козачківському. Тільки жовтий, Нова Свобода.

Та там сидить і третій, Григорій Гринько, 48-літня людина, про яку хочемо дещо сказати, хоча б даного, що ці рядки заступають його некролог, бо коли їх читатимуть, Гринько вже не буде в живих або він стоятиме одною ногою по тім боці. Покористуємось зізнаннями самого Гринька на суді, його стенограмою.

Той Гринько, який за молодих років головою пірнув в українську (свідомо це підкреслюю) революційну роботу, який вступив у партію українських есерів, організував потім партію боротьбистів і разом із своїми товаришами: Шумським, Полозом, Блакитним, Любченком увійшов до комуністичної партії, не як комуніст, а зберігши свої національні почуття. Той Гринько, що на посаді наркома освіти УССР дав почин увести українську, той, що перебуваючи на посаді голови державної планової комісії і заступника голови Ради народніх комісарів УССР, належав до так званого „шумськizmu“ із програмою відорвати Україну від ССРСР, і вернувшись до традиції, але поступово, еволюційно.

Той самий Гринько по розгромах шумськizmu, залишившись на посаді заступника наркома земельних справ ССРСР 1929 р., увійшов до нової національної української організації у Москві разом із Шумським, Полозом, Максимовичем, Солодубом та іншими.

Ця організація стояла вже на позиції активної боротьби проти совітської влади на Україні, вона проводила селянським протиколективізаційним повстанням за років 1931—1932, постачала зброю, перекидала туди петлюрівських емісарів тощо. Усіх учасників цієї організації арештовано року 1933 за винятком Гринька, що був дуже добре закопсирований, як тодішній нарком фінансів ССРСР.

На початку року 1935 Любченко, голова Ради народніх комісарів УССР, запропонував Гринькові вступити до ново створеної подібної „націонал-фашистської“ української організації з такими саме завданнями і методами. Гринько вступив до неї. Центр її був на Україні, до нього входили Любченко, Порайко та інші. Організація проводила підготовчу роботу, щоб відірвати Україну від ССРСР.

Так зізнавався на суді Гринько. Якщо це все вклали йому в уста агенти ГПУ, то який переляк у останніх перед націоналізмом, перед петлюрівщиною, коли вони це, як найжахливіший злочин приписують Гринькові! Коли ж Гринько оповідає правду (в тих рамках, в яких потрібно), а щодо того в нас особисто нема ніякого сумніву, то бачимо, що повстанчий національний рух на Україні під окупацією не вгасає, а поширюється, набираючи форми суто державницького руху.

Цю націоналістичну організацію викрили влітку 1937 року. Гарячий Любченко застрілявся. Та не міг цього зробити Гринько (не мав права). Мусів перейти через тортури чекістських льохів, бо йому припало оповісти на суді, щоб усі чули, кого це цікавить, кого це болить, що й як робиться на Україні під окупацією.

Засуджений на смерть, заплямлений назвою „бандита“ мабуть перед смертю Гринько матиме втіху у свідомості, що його роботу продовжуватимуть його однодумці, його невикриті товариші.

І твердо ми особисто переконані, що там під окупацією чимало людей агадуватимуть Григорія Гринька по його страті.

Гліб Лазаревський.

МЕТАЛІ

БЛЯХИ, ТАСЬМИ, КРУЖКИ, ПАСИ, ШИНИ, ПРОФІЛІ І РУРИ з москву, міал, бронзу, томбаку, нового срібла, нікелю, олова, алюмінію, антикорозалю і т. д.

СИРІВШІ мідь, шина, олово, алюміній, вугілля, нікель і т. д. Білі метали, цинк до лютування, шмергальові шти.

КУПНО І ПРОДАЖ СТАРИХ МЕТАЛІВ, ЗНАРЯДДА ДО ОБРОБЛЮВАННЯ МЕТАЛІВ І ДЕРЕВА

„ПОЛЬТГАП“

Польське Товариство Технічне для Торговлі і Промислу, сп. з о. п.

ВАРШАВА, ПАНСЬКА 83 (власний адр.)

не можна забезпечити праці емігрантам у країнах, які самі мають надлишки працівників, на конференції не присутні теж фінансові міністри трьох держав, які мали постачати капітал потрібні для справи колонізації.

Представник Бразилії висловив надію, що М. Б. П. спонукає всі зацікавлені держави створити постійні основи переселенського руху.

Представник Японії заявив, що коли яка країна щиро бажає бачити у себе японських колоністів та готова дати їм відповідні умови, то Японія буде щаслива вислати потрібну кількість емігрантів.

Представник Венесуелі зазначив рішуче рішення для розвитку міграції, зокрема питання про державну належність емігрантів. Він уважав неможливим, щоб деякі емігранти уряджували справжні чужинці в колонії, плачучи свою мову, свої звичаї, національні інстинкти тощо. Отже українські емігранти мусять мати на увазі асиміляційні тенденції у Венесуелі.

На конференції на найбільшу увагу звертають фінансові заходи, як ухвалити про лення європейських емігрантів до Америки з забезпечення їм там мінімум існування. Справа кріва, яка піднесла до небезпечної примус покидати батьківщину і шукати в іррем нових умов існування, скоротила та і

Еміграційна конференція в Женеві.

Женева, 7. березня 1938.

В залах Міжнародного Бюро Праці кінчається конференція присвячена розв'язанню колонізаційного руху населення еміграції. У ній взяли участь дві групи — держави Латинської Америки, Аргентина, Болівія, Бразилія, Чилі, Колумбія, Еквадор, Перу, Домініка, Уругвай, та Венесуела, що бажають мати колоністів, та інші держави, що мають намір постачати емігрантів, а саме: Австрія, Японія, Мадярищина, Голландія, Польща, Швейцарія, Ч. С. Р. і Югославія. Всі ці держави мають поважних представників фахівців у справах еміграції.

Директор М. Б. П. Гарольд Батлер зазначив, що метою конференції є створити основи практичного порозуміння між зацікавленими

державами, які намагаються сприяти рухові населення між ними. Президентом конференції обрано одногосподно представника голландського уряду, Р. А. Вервея. Дискусія почалася з представників Аргентини. Аргентинська республіка має безмежні можливості для емігрантів, але покищо не може утримати числа робітників, яких готова зараз прийняти. Покищо потребує лише кваліфікованих рішників, дрібних землевласників або селян.

Представник польського уряду ствердив, що перед війною приблизно 250.000 емігрантів покидало щороку Польщу прямуючи головно до Північної та Південної Америки. В 1936 р. число польських емігрантів впало до 24.000. Труднощі сучасної еміграції, головно в тім, що

демічному за редакцією А. Хензі з 1935 року. Аж Павло Зайцев, редагуючи в 1914 р. „Кобзаря“ для видавництва „Общедоступна Библиотека“ помістив „Причину“ щоправда без дати, але в групі „Поезії між 1838—1842 р.“ Таким надписом і Зайцев посередньо приписав стару дату 1838. Щойно у виданні У. Н. І. Шевченкових творів (том II.) Зайцев поклав нову дату 1837 май—липень.

Можна думати, що встановлення дати під найранішою Ш-вою поезією всупереч тим редакціям, де дати досі не було, і зміна дати супроти всіх, хто прийняв 1838 рік — вимагали пояснення. У „Віріннях та увагах до тексту“ ст. 199 Зайцев перший і єдиний показується на автограф Любова, попереднім редакторам невідомий. Отже здогад: може автограф Любова датований?

Ал справу ускладнює сам Зайцев, бо в цих самих примітках читаємо, що вже і в „Кобзарі“ з 1914 р. він текст „Причини“ надрукував теж за автографом Любова. Та хіба переочив при тому Зайцев, що в редакційному нм „Кобзарі“ з 1914 року — дати нема?

Друге ускладнення: на ст. 139 читаємо під „Причиною“ дату 1837 (май—липень), а на ст. 331 Білешний подіє 1838 і редактор Зайцев не справив цієї дати, він а потім не показує ніякої уваги.

Поки наш чоловік текстолог і Шевченкознавець Зайцев дасть авторитетне висновок, маємо право пригадати, що на цей рік припадає створення „Причини“, якщо воно вже не пройшло в минулому році незамітно.

Коли Шевченко пробував молодечого пера, змодернізовані романтиками балади, модний і діючий літературний жанр, уже відбула свій триюмфальний похід із Заходу до Сх. Європи. Уже й межі України переступила: автори балад Гулак-Артемовський, Боровиковський, Гребінка і Метлинський попередили Шевченка, та зате він довів баладу до найвищого мистецтва. Всі його балади є романічні, тобто скомпановані на любовні теми — історичних балад Шевченко не писав. Йому важко було гамувати свій ліризм, він його насильовує і в баладі і з цього погляду найбільший йому найближчий німецький лірик, автор надиханих ліризмом балад — Гайнріх Гайне.

У „Причинній“ елемент фантастики не опрацьований ще так глибоко, як у баладі „Тополя“, нема в ній таких незрівнянних картин природи, як у баладі „Утоплена“, проте „Причинна“ є однією з кращих Шевченкових балад. На її вагітність та цілість складається добра композиція, вілана з усіма вигодами літературного жанру, поруч великого багатства мистецьких засобів.

Уже в цій першій поезії виступила оригінальна віршова форма, смілива і часта перміна ритму, відповідала до змісту і розвитку акції. У новелістичному елементі балади приймає безпосередню участь і природа, тому поет поспіває чимало прегарних її описів. Початковий, загально відомий „Реве та стоїть Дніпр широкий“ підписаний під мельодію Д. Січинського, перейшов до уст народу.

Вже в цій першій поезії Шевченко показав, як самостійно і незрівняно він уміє використати свою велику учительську, народно пісню.

Від неї узав він до „Причинної“ і моти руху закоханих. Розробляючи цей мотив, любов і тугу, пронизуючи їх глибоким чутим, молодий поет не позував ремінісценційно читаних і відомих йому чужомовних балад. Проте не тільки наслідуючи, але й новітні впливи цього джерела не можна назвати. Залишив талант допоміж Шевченкові ідеї з українсько-народної пісенної традиції і в готчасних чужинних еразі створити власний сюжет і власну віршову схему, наслідуючи національну.

Цікаві дослідники допускали дуже багато впливів на „Причину“ з Метлинського і Гребінки, Жуковського та Козлова. Але й старі припадають на думку знайомих літературних впливів „впливового“, що прати неї у якійсь універсальній Смаль-Стоцькій. Зайцев же ходить до оцінки Л. Білешний у своїй статті про Шевченкові балади.

P. S.

Володимир Дорошенко, що скаржив на бібліографію Шевченківства, дає на Зайцева висновок. Автограф Любова, розглянувши рік 1837 це дата адогада, він отукує Зайцева ось як: 1) на жовтеньові свідстві 21. IV. 1847 р. Шевченко писав, що він писав „Причину“ в 1837 р. 2) Зайцев перший почав відписати в 1837 р. 3) Шевченкової автобіографії знаємо, що він писав „Причину“ у Літньому Саду, відкаючи тут до кінця майстра Ширака. Отже, білі ноти, отже влітку (май—липень) і в 1837 найближше, бо на весні 1838 р. він писав з хрипінням.

— Не ляскайте язвинею! Не ляскайте! — ляскують собі. — Не ті старорежимні часи. М'ямо, хвалити Бога, Фудаківського. Найбільше — посмарують батогом чи різкою по тому самому місці — та й годі.

Але ось підходить до мене мій старий знайомий дядько.

— Вибачайте. Ви то все знаєте. То може, з ласки своїї, поясніть мені: яку-то тепер кару мають замінити на батогом?

— Або що?

— Бо я, — цікавиться за вухом, — багато маю різних кар: за собаку, гнітюку, табличку до воза, за ту комірчину, що то знаєте, за ключ, за неправдиву іду, за пропущений шарварок, за те, що підводи не дав, що солтиса не послухав, що календарі продавав, що деревце в „кавзонному“ лісі на пужально зрізав, та й всякі інші. Отже чи то можна буде тепер за все це під батогом лягти? Бо раз би витерпів і мав би вже спокійну совість, як по сповіді.

Не встиг я й рота розв'язати, щоб відповісти, а мій дядько сипле далі:

— Та ще й така думка лізе в голову: кожний має якусь залежність: чи то податку, чи то „сирсирії“, чи податку на безробітних, чи то за ті газети, книжки, що з гинини нам дають. Якби то, пане, — усміхається, — попросити послів чи того самого Фудаківського, щоб і це можна було спиною сплатити. Бо й-богу, люди всього не посплачують...

Ледве я вернувся додому, а тут уже чекають на мене сільські хлопці. Знаєте, з такими живими обличчями, іскристими очима й агученою — в зморшках під чуприною — думкою та ще й в виштитих сорочках.

— Що скажете?

— Прийшли спитатися: хто воно тепер буде з тими бичами? Бо то вчора увесь вечір оповідав нам старий Яким (має 97 років), як то було за паничини: не зняв шапки перед поміщиком, не дав паничеві побавитися зо своєю дівчиною, не поміг економіє витягнути з бодота бричку, як угрозу, — то розтігали десь на гумні чи у стаїні та сипали. Чи часом не буде тепер то за національну свідомість, часописи, вишиту сорочку, сиву шапку, жовто-блакитну стрічку під комірець чи за українську пісню та танок? Бо то вже різно кажуть люди.

— А скажіть, будь ласка: хіба я пророк який? хіба можу знати, що буде колись?

ВІДКРИТТЯ В ПЕТИ ТАЛАНТУ АКТОРА.

Сігнув мене хтось за рукав. Озираюся — мій приятель Ничипір Ничипорович, людина вдумливого чола й проникливого зору.

— Еврека, дорогий! Вчора був у мене гурток нашої сметанки й ми льогічно прийшли до висновку, що Пенний великий актор.

Роблю широкі очі.

— Що-ж тут дивного? Всім відомо, що Микола Пенний актор.

Ничипір Ничипорович болісно скрикнув:

— Та я не про того Пенного.

— Про політика?

— В тому то й річ, що він не політик, а актор.

— Так, Е, знаєте, актори трагії, драміки, а він комік, більше: сатирик, іронік, глазуни, гуморист. Самійласко перед ним ніщо.

Приділяюся: ніби-то тверезий.

— Навіс нас, — продовжує, — на цю думку допис у „Ділі“ про „Союз Українок“ у Рівному.

— Нічого, — кажу, — не розумію.

— А ось зараз зрозумієте. В тому дописі сказано, що „Союз Українок“ не може того...

розгорнутися... Почали ми доколюватися причипи й зробили ось це саме відкриття: що Пенні поглядував собі в Волині й тепер ні туди ні сюди. А сам стоїть собі збоку та хіхікає.

— Та кажіть же, нарешті, в чому річ.

— Тож саухайте. Його талант — це інсценізація. Знаєте, як то робиться? Ось є, чи було щось у дійсності, а такий актор інсценізує, себто іштучо, на дошках, повторює та саме: диньшся — те, та не те. Ось, наприклад, був Іван Гус, сидів у в'язниці, потім повели його на костир, і інсценізатор бах тобі те саме на сцені. Або були різні розрізи могили, а він тобі шаста на сцені таку „Розриту Могила“ Шевченка. Це, так би мовити, творення двійників у житті, щоб збити людей в пантелику. Так само й актор Пенні.

— Нічого не розумію.

— То ось вам, як на лопаті. Було собі УВО. Пенні шаста, переставив літери й вийшло ВУО. Ось і мороч собі голову: УВО — ВУО, ВУО — УВО. Не змивити, то й помилився та попав не туди, куди хотів. Кажуть, що отак не один „увіст“ помилився. Або була в Холмі „Рідна Хата“ (культуро-освітнє т-во); Пенний бах і собі „Рідні Хати“ на Волині. Тепер і думай, громадяни, чи то твоє „рідна“ чи ні? Була у Луцьку „Український Кооперативний Банк“; Пенний враз зліпив другий „Український Кооперативно-кредитовий Банк“. А ну, дядьку, роз-

куси: до якого банку тобі йти? Був собі в Рівному „Союз Українок“ з відділами по різних містах. Пенний масично покрутив рукави й виріс хвіст: „Союз Українок громадської праці“. Отже живи, думайте, крутіть мізками: який у вас „Союз“, а який не ваш. Не вірите? Подивіться на рівенські вулиці: стоять роугубані селянки й лип управо, лип уліво. Кого шукаєте? — питається поліцей. „Союзу Українок“, — „Підете туди — буде один, а підете сюди — буде другий“... А що, хіба не комік, не жартівник, не глазуник?

Ничипір Ничипорович голосно засміявся.

— А шкода, що покинув нас зарива. Навіс малиб ми на Волині й інші інсценізації: „Сільський Господар“ для сільсько-господарської праці, „Народна Торгова для торгової праці“, „Маслосоюз з коропатим маслом і сиром“, кооператива „Український Народний Дім Українського Народу“, „Товариство Леді України з Колодежа“, „Товариство імені православного митрополита Петра Могили“ й т. д.

Я признав Ничипорові Ничипоровичові сцію:

— Справді, це була талановита політично-гумористично-сатирично-двійникова інсценізація.

І задовольнений відкриттями Ничипір Ничипорович побіг оповідати про своє відкриття в штир.

Макар Зір.

З польської преси.

Безнадійна затія.

Польський часопис п. н. „Поляк Греко-Католик“, що виходить віднедвна у Львові та про який ми вже не раз згадували на сторінках „Діла“, вмовляє у всіх і вся, що між греко-католиками у Східній Галичині є багато поляків. Він твердить уперто — як каже, — згідно зі статистикою (!?), що

„на коло 2.200 гр.-кат. парохій і 3.600 священників у 3 дієцезіях Червенської Землі (На основі найновіших шематизмів усіх священників греко-кат. обряду сільських і черців є всього 2.120 — прим. Ред.) повинно бути щонайменше шеста частина в польських руках, тобто коло 400 гр.-кат. парохій і коло 600 становів парохів, сотрудиників та інших священників“.

І лопить при цьому руки, що „не вважаючи на цю вимогу християнської справедливості греко-католики польки не мають ані одної греко-католицької парохії з польським парохом“.

„Таким чином наше положення трагічне — пише „Поляк Греко-Католик“. — Але на незалежній Польщі тягнотить обов'язок ритувати останки польщини серед греко-католиків від цієїжовитої загнубелі, яку нам започвала й започаткувала Австрія. Бо не можемо-ж ми власними руками виконувати австрійського плану загнубелі польщини в нашому гр.-кат. обряді. Треба подбати, щоб негайно були кадри польського гр.-кат. духовенства. Але заки відкриють перші польські відділи у греко-кат. духовних семінаріях і заки вийдуть звідти перші кадри священників гр.-кат. поляків, моголіб і повинні створити такі кадри свуги гр.-кат. (східного) обряду. Очевидно, духовна влада з доручення державної влади повинна віддати гр.-кат. священникам наказ відправити богослужби й виконувати польські проповіді у призначених на цю ціля окремих парохіях. Але коли мова про

те, щоб уже сьогодні мати кадри священників поляків гр.-кат. обряду, то ми й кастиво вже маємо в особах свуги гр.-кат. (східного) обряду. Вони зуживають в жалі, безкорисно на Волині, Полоні й Іллішні. Отже свуги правни змочити кадри польського гр.-кат. духовенства. Ці кадри ростимуть з року на рік, бо те буватимуть нові священники з північ і польських відділів при греко-кат. духовних семінаріях, але також без свуги свуги неється до польщини якась кількість польського гр.-кат. духовенства, особливі апоміж дрібною шляхти“.

Як бачимо з наведеної змнотки та з задумали робити інтерес на „дні“ польської греко-католицькому перекопані, що різні чинники підуть на їх відмакувану коноті. Це ми не віримо, бо ж рішальні чинники не то добре знають, що варта ціла ця „дні“, а що розрахована затія „Поляк Греко-Католик“? На те, щоб збільшити польський „дні“ в Галичині? Йдуть же і ба „Поляк Греко-Католик“ ріжні акції в шугу свуги, ось ендецька й інша українськотри моголі преса раз-у-раз нарікає, що цей „дні“ не тільки не росте, але й коропіє. І маємо, що є навіпаки. Знаємо, що польський „дні“ посядання в Галичині росте і знаємо який особами це діється. Але з другого боку маємо також і те, що цей ріст має свої межі, що не підє. А від цих меж ще дуже далеко до того стану, який такий необхідний всім „дні“ полякам греко-католикам“ та іншим свугам.

Якщо „Поляк Греко-Католик“ хоче затією розбити єдність українського народу, то це теж безнадійна справа! Бо якби це удалось збаланувати якусь кількість свуги свуги, то це не то що не захитє, але й не шербить нашої національної снєи.

Каліш, 23. II. 38. П. Т. Пром-банк. Саме я дивлюся в преси, що останній Загальний Збір ухвалив 7% дисконди, що мене вельмиціло втішало. Я хотів збаланувати 200 — зол. зложити на вкладову книжечку, але за радою добрих людей купив 3 уділи Пром-банку. Тепер маю відсотків зол. 14. — а не 10. — як достав би я не процент від вклату. Дисконду прошу виплатити на рахунок дальшого уділу. — 8 поважаним Гр. Париз.

ЛЬОКУНТЕ КАПІТАЛИ В УДІЛАХ

Пром-банку

Львів, Гродзичських 1, 1. л.
тел. 232.15, 230.15

Причністься до творення нових варстатів праці

і до зменшення безробіття, коли складаєте свої ошадности в

Земельнім Банку Гіпотечнім у Львові

ул. Словацького 14.

(Філія: Станіславів, Собіського 11)

Адвокатська ординація в соймі.

Цього тижня доручено послам законопроект про право про устрій адвокатури (адвокатську ординацію) з текстом, устійним соймовою правничою комісією, яка основно переробила — здебільша на гірше для адвокатів та адвокатських апікантів — первісний урядовий проект.

У вівторок 15. ц. м. відбудеться пленарне засідання сойму і ходять поголоски, що урядуючий в заступстві недужого від двох місяців маршала Цара віцемаршал сойму Шенцель має поставити згаданий проект на денний порядок найближчого засідання сойму. До комісійного тексту проекту зголошено багато поправок меншості комісії, головни послів Витвицького й Зомерштайна і тому заповідається довга й оживлена дискусія на пленумі сойму, бо до кожної важливої поправки говоритимуть численні промовці.

Міністр Грабовський — як заявив це на недавній конференції послам д-рові Баранові і

д-рові Витвицькому — не бере на себе відповідальности за теперішню редакцію законопроекту. Однак для нікого не є тайною, що більшість соймової правничої комісії стояла з ним у зв'язку і свої поправки до урядового законопроекту переслала без сумніву за вказівками і згодою міністерства справедливости.

Чергові пленарні засідання сойму відбудуться в п'ятницю 18. ц. м. і останнє в п'ятницю 25. ц. м., після чого замкнеть бюджетову сесію. Отже зведи, чи в такому короткому часі поладать адвокатську ординацію на терені парламенту, бо не стане вже часу для нарад сенату над цією справою. А слід сподіватися, що й сенат поробить деякі — може й значні — зміни в тексті, устійненому соймом.

В другій половині травня ц. р. має бути скликана надзвичайна довшя сесія сойму й сенату і дуже правдоподібно, що шойно тоді остаточно вирішиться справа адвокатської ординації.

що на старість
не відити

мусиш щодня
зуби мити

евокаліптусовою
пастою
МЕРІДА

Переможний похід національних військ

НА АРАГОНСЬКОМУ ФРОНТІ.

Авас повідомляє: Національні відділи під команду ген. Яге, що оперують на лівому крилі на південь від Бельчте, йдуть вперед, займаючи чимало місцевостей. Вони обсадили більшу частину дороги Лисера—Муніеза.

Тепер лінія фронту йде на північ від Ебра в напрямку Фуентес де Ебра, через Медіану. Кінцета дійшла вже в околицю Алякону.

На середньому відтинку арагонського

фронту відділи „чорних стріл“ заняли Оліете й Алякон та окопалися на північний схід від Монтальбану.

На південь від Арауді національні війська здобули гора, що панують над Монтальбаном, 7 км. від міста.

Передові сторожі вже віддалені на 30 км. від первісного фронту.

Наймодніші матеріяли жіночі і мужеські

з першорядних бельєських фабрик дістала і поручає по фабричних цінах фірма

Мецгер і Бергнер

Львів, КАЗИМИРА ВЕЛИКОГО 12.

Телефон ч. 239-43. 1-10

Зі соймової комісії для віддовження хліборобства.

В четвер 10. ц. м. і в п'ятницю 11. ц. м. відбулися два щотижневі засідання спеціальної соймової комісії для віддовження хліборобства, що має перепрацювати шість новелізаційних віддовжувальних законопроектів. Найважливіша є дуже обширна новела до президентського декрету з 24. жовтня 1934 р. про конверсію і сплату довгів, що тягнуть на різнічких господарствах, які поставили перед днем 1. липня 1932 р. Зі згаданого декрету скористали чимало задовжені хлібороби при допомозі оречень роємних урядів. Була там передбачена так звана каренція по день 1. жовтня 1938 р., себто мораторія зі сплати у сплаті довгів і відсотків та можливість сплати самого довгу для господарств категорії А (господарства до 50 гектарів) за час 14 літ у 24 річних ратах та зниження відсотків, врешті обіймає капіталу до половини, якщо довжник надати добровільно в часі трьох перших літ капітал, чи частину капіталу готівкою. У тому випадку за кожних 100 зол., зазначених готівкою, рахували 200 золотих.

Довга господарська кріпа зробила те, що багато селян довжників не буде аніж виявляти-ся її своїх зобов'язань у сплаті рат та відсотків. Першочисленні згаданим віддовжувальним декретом і звільняється небажком у такому положенні, що і покладає наплатити двох рат їхнє господар-

ство піде на ліквідацію. Таких господарств, що потребують негайної допомоги перед грошовою ліквідацією, є у Польщі к. 400.000, що обіймають приблизно к. двох мільйонів душ на селі.

Під цю пору спеціальна соймова комісія для віддовження хліборобства радить покинути тільки над проектом посла Мірського, що зголошена обширну новелу до цитованого декрету з 24-го жовтня 1934 р. Новела передбачує нову конверсію заставними листами установ догворечиницевого кредиту по номінальному курсі, що віддовжить різні господарства на приблизно 35 відсотків. Конверсія обіймає довги від 500 золотих і з неї скористали передовсім господарства категорії Б (до 500 га) і категорії Ц (вище 500 га). З проєктованих полехи скористають у доволі широких розмірах і селянські господарства (до 50 га), що є об'єктами вище 50% оціночної вартости. Великі господарства дістануть ширшї полехи: шоймо тоді, коли їх об'єктовання є більше як 50%, а менше як 75% оціночної вартости. Довжники має право скористати з полехи на таке домагання; обставину, у якій висоті об'єктовання різні господарства, переслідуть роємні уряди для різних справ.

У нарадах комісії беруть участь представники міністерства скарбу і центрального фінансово-банкового бюро. Представники міністерства

скарбу на комісії заявили, що міністерство скарбу оголосить ще шоймо місяця для конверсійні розпорядки зі силою закону вже від 1. квітня ц. р., що унормують ситуацію довгів заставними листами. З уваги на те, наради над двома розділами цитованого вище президентського декрету, що відносяться до конверсії, відложено аж до часу появи міністерських конверсійних розпорядків.

Референт проекту пос. д-р Кшечунович після односторонньої генеральної дискусії приступив до обговорення дальших частин проекту новелі при дуже жвабій дискусії членів комісії, у якій кілька разів забрав голос одиниць українців у комісії пос. д-р Степан Баран. У дискусії відчеркували майже усі члени комісії, що слід бути обережним у дальших полехках, щоб не захитати кредиту для хліборобів і не наразити на потрясіння дрібних кредитових кооперативів, т. зв. народних (людових) банків, якими у нас є Українбанкі.

З огляду на те, що вже 1. жовтня ц. р. кінчається речиниця деяких важких полехи для задовження хліборобів, а значайна бюджетова сесія сойму вже небажком закінчиться, посол д-р Ст. Баран на нарадах комісії 11. ц. м. підніс конєчність, щоб усі віддовжувальні новелізаційні проекти вирішено на надзвичайній сесії парламенту літом цього року і з таким домаганням звернутися від комісії до уряду. Предсідник комісії пос. Яковський прихилився в цілости до виводів посла д-ра Ст. Барана і заявив, що вже в найближчих днях поставиться про конференцію з віцепрем'єром і міністром скарбу Кашковським саме на те, щоб програма надзвичайної літньої сесії парламенту обіймає теж і всі новелізаційні проекти, що торкаються віддовження хліборобства. У випадку, якщо уряд поставиться з якихнебудь причин до цієї справи негативно, він заініціює скликання надзвичайної сесії для тих справ з посольської ініціативи.

Чергове засідання комісії назначено на понеділок 14. ц. м.

На Фонд Хліборобської Освіти.

ІМ. О. Т. ВОДНАРОВСЬКОГО

аванси даліше (четвертий список): Земельний Банк Гіпотечний С. А., Львів — 300 зол.; Кооп. Фабрика паперів і туюк „Букучність“, Тернопіль — 200 зол.; Краєвий Молочарський Союз „Маслооскоп“, Львів — 150 зол.; Марія і радн. Андрій Терпилики, Залуча — 100 зол. (як першу рату декларованої квоти 1.000 зол.); Краєве Пасіка. Об'єднання „Рай“, Львів — 25 зол.; інж. Вітох Маністерський, Львів — 30 зол.; о. Степан Омишук, Купчині Стари — 5 зол.; інж. Володимир Каслевський, Осмолода — 30 зол.; інж. Роман Конжук, Бибра — 10 зол.; „Районка Молочарня“, Базар — 250 зол. Разом з попередніми авансами 2.462.50 зол. Жертводавцям шире дякує Краєве Господарське Товариство „Сільський Господар“ у Львові та просить дальшї датки переслати 1) до Кооп. Банку „Дністер“, Львів, Руська 20, ч. кв. 18.550 або 2) до Центробанку, Львів, 3. Мая 15, ч. кв. 13.250.

Прокуратор Вишинський домагається кари смертк.

Прокуратор Вишинський виголосив на московському процесі дуже гостру 5-годинну промову, домагаючися кари смертк для всіх обвинувачених, аніж для Раковського і Бессонова — по 25 літ в'язниці. Публика приймала промову оплесками.

НА МІСЦІ ПІДСУДНИХ — УХАРАКТЕРИЗОВАНИ ДВІЙНЯКИ?

Париський „Ентресіан“ висловив підозріння, що на лаву обвинувачених у московському процесі посиділи відповідно ухарактеризованих двійняків підсудних. Тепер через фінляндію прийшла вістка, що закордонні журналісти, які прислухуються до процесу, не цінають облич і голосів обвинувачених.

ПІТЛЕР НЕ ВИІДЕ ДО ІТАЛІ?

У Львові появилася неоподержані поголоски, що виїзд Гітлера до Італії, якийсенькі на травні, відкладуть.

Вбивство в Белці перед судом.

(Від власного кореспондента.)

П'ЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ В ЗОЛОЧЕВІ.

При незмінній зацікавленості публіки починається розправа в п'ятницю 11. ц. м. кілька годин по год. 9. рано переслухання першого св. Антона Вігоса, вігта з Красного. При обіді громад отримав касетку від Тухая, яку передав отримавши у Краснім. В касетці була лише хустина.

Св. Стефанія Строчань заявила, що критичного дня рано стрінула Цицу, з яким перекинулася кількома словами, яких нині не пам'ятає.

ПОДІЯМ, ЯНІ МАЛО ВІНІВАЮТЬ РУХУ. З диктильською приспівом гіркою водою ФРАНЦИШКА ЛОСИФА віддає цього свідка приволути. Треба їти поранку латке або вранці перел солом, одну латку природної гіркої води ФРАНЦИШКА ЛОСИФА.

Св. Петро Сорока, абсолютний гімназій вчитель, що на прохання Цици позитив йому гімназійний плащ, неприсутнього товариша Чабана та його тещу. Не застановився над тим і не питав, навівши йому цей плащ тим більше, що Цица був спільником його брата і обіцяв плащ за день звернути. Коли на другий день вернувся Чабан, свідок зі страху перед відповідальністю не сказав йому нічого і справою займався на-стоятель бурси.

Володимир Чабан, гімназійний ученик, власник плаща і тещи, не з'явив у цій справі нічого замітного.

Св. Ян Габріель, поліцей, переводив розшуки у Краснім і в Острові до 11. травня м. р. При ревізії в домі батьків Андрия Майби програму ОУН найшов поліцей Колюшевський. Во-на була у стрісі над входом до хати.

Св. Казимир Герчук, поліцей, переслухував першою Кука. Переводив ревізію в Жолборках у хаті, де арештували Цицу і Кука та інших. Найзмістивши його звання про переслухання Гринька Дзядиґи. На питання, щоб вказав з кількадесяти фотографій різних осіб, розо-жених рядком на столі, на того, якого відозвав до залізничної Дзядиґи вказав на фотографію Качора. Те саме було при його переслуханні на Замку.

Предс.: Чи чуєте Григорій Дзядиґа, що цей свідок говорить? Що ви на це?

Гр. Дзядиґа: Коли нині пригадується цьому чоловікові, мені більше здається, що це той, як що не той.

На питання прокуратора, чи свідок слухав також Івакова, бо він запевняє, що його били, свідок відповів, що Іваків першою усього пере-речив, описав привласнює.

Обор. Йойко запитав свідка, чи це правда, що тоді Дзядиґа між викладеними фотографіями чи не міг розпізнати знімки Цици, хоч вона там була і що його добре знає.

Свідок відповів, що Дзядиґа сказав тоді: „Так мені здається, якби то був той і не той“.

Св. Владислав Сметек поліцей з Скав'яни, з'явив, що довідавшись про поїзду у Белці за-арештував телефонічно докозничні станції і був на місці коло год. 21. Положення збитих було гакі, як описав бачив на фотографії. Наказав витягнути коні і пісок з багача та відставити їх до філарку.

Велике зацікавлення викликали звання чергового свідка Владислава Скури, поліцей з Красного, літ 37. Він то саме мав перестрілку з двома учасниками нападу, що як відомо скінчилася самогубством Ів Майби. З'явив, що з поліцеєм Врублевським пішов за Красне у напрямі Скав'яни, бо звідси саме мали відкати учасники на-паду в Белці. За Краснім зійшли з дороги спо-вільно, що відкати скоріше будуть відкати стежками ніж дорогою. А що там було дві стеж-ки, велів товаришеві піти одною, сам пішов другою. Яких 400 м. за Краснім спотикнувся і хвилю приляк. Тоді двох мужчин, які саме з тому моменті надійшли, освітили його елек-тричними ліхтарками і моментально заснітали стрілами. По першій своїм стрілі заважати, що один з них почав маніпулювати щось коло крі-за тож звернувши свої дальній стріли до другого. Тоді світло згасло. Другий заходив свідкові дорогу від Красного. Вистріляв до нього цілий збіжжю заважаний магазин кулі. Тому, що ле мав уже набитого кріса, вправ на землі, за-жучи раненого. При цьому лежачи, мавово на-жучу кріс. Тоді віддав до нього два стріли. Почув, що одна куля пройшла йому коло уха. Бачило намово світло, стояли в його напрямі.

Почув голосне „ойой“ і побачив, як мужчина з електричною ліхтаркою упав. За хвилину злі-ся, віддав у напрямі сака ще два стріли і ста-утирати. Свідок стріляв ще до нього і за хвилину почув ще стріли, але глухий. Було вже темно, на-дійшли залізничники з Красного з ліхтарками і інші люди, стали шукати раненого і наїшли його щойно коло другої години коли стало світати.

Св. Міхал Собчак, „пшоковник“ з Білого Ка-мня, з'явив як заарештований вночі фірманом. Навістити удався до Белці та що там застав. При цьому свідок Чайковський звернув йому ува-гу, що на шкелях, якими учасники нападу пи-ли воду, мусіли полишити сліди пальців. Ці слі-ди відновлено законсервували і вони послужили описи до диктильською оренчєнню.

При переслуханні чергового св. Анастасія Покришки, сестри Качора, йде головню про устій невин, якого дня у травні мин. року він від них віддалився і коли повернувся. Свідок подав, що Качор мав два одніки; попеласте і чорне свя-точне. Ночував у них з 1. на 2. травня, перебрав-ся і виїхшов. Не був цілї свята, описав не опові-дав, де їх перебув. Вернувся щойно за тиждень, в неділю, деє коло год. 9. рано. На питання прокуратора свідок з'явив, що Качор, хоч меш-кав у брата, то був мільдований у неї, з огляду на забезпечальню. На святах 2, 3. і 4. травня не був у них. Приїшов щойно в неділю перед обі-

Додатні висліди капіталізації в Комунальних Касах Ощадности

Статистика виказує, що в місяці потім прибуло в Малопольських Касах Ощадности 4175 нових вкладників, а вигоди ощадности зросли так, як у минулі місяці на зол. 3.632.618. Сума вкладів в цих Н. Н. О. зросла до 261 і пів мільона золотих.

дом дня 9. травня. В суботу 8. на неділю 9. травня не ночував у них. Що відповів свідка просить прокуратор запровадити. В неділю миніся в чорнім одніку. Чи мав капелюх, не ти-муть. Фризуру носив тоді таку саму як тепер, себто мав коротке волосся. На перший день свят відїзду з чоловіком до Ферзєвки.

Св. Михайло Покришак, старший десятник, швагер Качора, з'явив, що коли першого дня свят тобто 2. травня, вернувся ввечерю з жін-кою з Ферзєвки, оповідала мати, що був у них Качор і здається, що перебрався в чорне одні-ки. Чи свідуючого тижня ввесь час був в них і коли описав в них знову з'явився — не пам'ятає. Зрештою працює і нема його в дома, Фризуру носив тоді таку як тепер. Не знає звідки найде-но при ревізії в Качора книжку під наголовком „Техніка вищих довулцу“, на кожний випадок ця книжка не є власністю свідка.

Св. Стефан Кульчицький, поліцей з Болшо-вця, оповідав про арештування Цици і Кука в Дзюна в Жолборках. Оба підсудні були скриті на стриху. На пошук поліцей оба піднесли руки вгору і сказали, що піддаються. Свідок подав даліше, яку найшов у них при ревізії зброю та скільки гроша.

Маловажні звання, неприсутнього свідка, Казимира Мазура відчитано. Він з'явив, як під-судні вже у вийнці старалися позбутися плаща та як видобув його з каналу, в якому затопив його підмовлений в'язень, що того дня внісши начиння.

Велике значіння у справі устійнення алібі Качора можуть мати звання чергового свідка Антал Качор, швагрової підсудного. Тому П заснувати питаннями суддя Шайда, прокура-тор, обор. Герета та д-р Мошинський тимбаль-ше, що П звання на поліції, описав перед са-дним суддею та на вийнній розправі не годять-ся. Нині з'явила, що Качор вернувся щойно з неділі, в понеділок, може вівторок. На поліції з'явила, що в неділю, а перед слідчим суддею, що в суботу і що ночував з суботи на неділю. Непам'ять свою старастся свідок вивисити тим, що є матір'ю дітям, жінкою та господарнею і не може дрібниць пам'ятати. „Я не моге себе в своїй голові то шевідаєць“ — каже свідок. На питання обор. Герети чи з відчитаних П з'я-влячи є правдиві дає свідок потверджуючу від-повідь, на що реагує прокуратор, проханням за-питування, що оборонець віддав цю відповідь свідкові.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Ч. 42. Вівторок, 13 (1) березня 1922.

ПРОКЛЯМЦІЯ НОВОГО ЦІСАРЯ.

Новий німецький цесар, Фридрих III, видає таку проклямцію: „У довірі до власної сили стоїть Ні-меччина повально серед народів, що бажать ти-хого мирного розвитку. Що ти є, то маси пада-вати цесареві Вільгельмові Перенні! Великим за-данням намагатися виступити даліше його праці в такому дусі, в якому П започатковано, щоб зробити Німеччину підпорю мира згідно з союзними дери-вами і конституційними органами німецької держа-ва Прус і плевати добробут німецьких країн“.

НА ЗАХІДНІХ ОНРАТНАХ.

„З Ринівського пишуть нам: Будова останній церкви на західній сирінах Русь, в Залісє, була коштувати разом із внутрішнім уладженням згідно з кошторисом 12.000 зр. Ця будова в чисто громад-ському стилі (однотипна з браку фонді; зразу гакі-ставити п'ятибанну) викликає таку замість у лат-инців, що при збірці у ринівському повіті на цю цер-кву по дворах, насинах і польських прихизах збувають словами: Ми на церкву нічого не дамо; по-ставте собі костел. Церква тут між нами не тра-б. Це нехай буде наукою, як нам підтримувати збір-ня на польські костели“.

ВЕЛИКІ ВОСНІ МАНЕВРИ.

Жмеринка, 12. марта. Недалеко жмеринської гра-ниці сконцентровано 70.000 російської квалітер, а 40.000 розміщено в дальших селах. На воєну має при-їхати сюди цар на великі воєнні маневри. В де-якості цесаря Вільгельма прийшов наказ, щоб уї-вільні вагоми з суєніх стай доставити до Жм-ринки, де підготовляють 18 полків для російської війська.

БІЛАНС ГРАЧА НА ЛЬОТЕРІЇ.

„В Чернівцях померла цим днями одна жінка, що пристрасно ставила на льотерію тридцять лт. Мім П спадщиною зійшли багато льотерійних ар-тон, всіляк льоси та промеси. Поїлиня записувала в киничеві-жкнайдовладніше свої видатки на льоте-рію і виграні гроші. За тридцять лт видала вона на ль-отерію 14.000 зр., а за той час виграла всього 120 зр.“

На обставину, коли Качор по святах вер-нувся, з'явився теж і черговий свідок Вла-дислав Білх, муляр. В його домі, на Пасіках ко-рвав Качор. Цей свідок, на питання оборон-Герети, які з його з'являч є правдиві, чи з'яв-ляч на поліції, де з'явив, що Качор вернувся з суботу чи у судовім слідстві, де з'явив, що з не-ділю. Свідок відповів, що на поліції, бо був раніш і тому краще пам'ятає. Щодо фризур Качора з'явив, що тоді носив таку саму фриз-уру як тепер, щодо гардероби підсудного, то з'я-вання свідка покриваються з з'являчими від-редних свідків.

Після того предсідник відложив розпр-до чергового дня, год. 9. рано.

В суботу 12. ц. м. з'явив комісар самої служби в Золочеві Владислав Чайковський і го-місар слідчої служби у Львові Я. Фурмак. Чайковський з'явив, що він слідство у спра-вбивстві Яєвських у Белці. Кажє, що має в-формації, що ОУН планує напад, щоб побути гроші. Пис. Кук признався у складі до ко-жтї казучи, що був мужем довіря ОУН у Кра-ї і що виступ організував на власну руку. Св. Покришак теж підс. Цицу, який свідок не заперечив, але описав свою втечу і за-перечив, що не мав наміру вбивати Яєвських. Д-р свідок з'явив, що переслухував теж Яєв-Дзядиґу, який сказав, що дав утікачам збро-і контрабанду з Галапою. Поліція після слід-ства і виявила, що третім нападником був Качор. Дзядиґа Ярослав заперечив у свід-немов би належав до ОУН

Конкурс.

Одним розшується конкурс на проект пам'ят-відзнаки в нагоди 980-ліття Хрестини Русь-Гали-на ось яких умовинах:

- 1) На відзнаці, до прийняття, мають бути літ 1906—1908 і естетично задоволені люди.
- 2) Ориґинальні відзнаки має мати вигляд і в-дольної форми. Проект, десигнувати зобра-жувати бути вивисити графічно і колоритно.
- Проекти надіслати до 31. березня 1922 р. в ар-бу: Комітет Свята Хрестинської України — де в-тепшої сенції — Львів, вул. Новак Св. 2 і в-радянній Інституті Католічній Амії.
- Імена авторів дозвучувати у випусках згоді і-гаслом, ідентичним на проект і коментарі.
- Найкраще виконаний проект буде вигораний в висоті 150—200, і записуватиметься комітетом в-кої сенції а правом розпорядку. Ко-м який був ви-роджений другий проект у висоті 50—100.

Місцева Сенція
Ділового Комітету Свята Хрестинської України

Літературна сторінка.

Чи маємо чим тішитися?

В одному нашому журналі, появилася певною дуже характеристична стаття. Даючи огляд прозових творів за рік 1937, ця широка і тепло написана стаття проводила думку, що минулий рік вказує на відродження нашої прози; висновок був ефективно-бадьорний: „Справді проза в 1937. р. нас тішить. Вона сама багата та ще більше заповідає. Чуття за нею дальші можливості, розмах.“ Надання цієї прози зводиться до круглої цифри 12 книжок. Ця цифра займає більш як половину нашої літературної продукції за цілий рік, не виходячи у збільшену чи меншу вартість творів. „Розмах“ віднайдений у кількох збірках новел торкається молодих авторів, які буцим-то зовсім швидко починають дивитися на минуле (може на сучасність і на майбутнє), ніж їх попередників.

Хто стежить за нашим літературним рухом від війни, той знає, що слово „рух“ тут ніпринципово, — це тільки метафора, коли не вічний сарказм. Маємо не рух, а нудізм, клягемо. На кілька мільонів населення ми повинні б мати щонайменше 100 книжок на рік, з тим, щоб між ними бодай 10 процент могло відповідати вищим духовним потребам інтелектуального читача. А так ми не маємо навіть одної книжки на тиждень.

Звідки-ж береться підстава до такого сильного слова як „розмах“ і до оптимізму про „дальші можливості“? Це безпосередні „поконкурсні враження“ людей, які одного місяця знаходять нараз на своєму столі... 10 чи 12 томів нових книжок. Більш-менше стільки лежить їх перед членами журі, які цікаються в голову кого нагородити, не маючи навіть серед чого вибирати. Але десять книжок покладених одна на одну, свіжо розрізаних чи перечитаних, робить враження розмаху. Таке грандіозне враження зробило колись на наших провінціальних

земляків перше авто „Маслосоюзу“. Подумайте: масло, сир, яйця і все це — авто!

Поняття руху, розмаху і променисто-рожевої майбутності залежить від того, з ким ми хочемо себе прирівнювати; коли нпр. з якимись норвежцями, мадярами або югославцями — то ми — жебраки. Коли з самоєдами або кал-мукими то ми велитні.

Загальні висновки про розвиток літератури роблять у нас на підставі кількох абірок зовсім випадкових; між їх авторами є такі, що пробуючи проявити силу та бадьорість показують сентиментальне мрійництво нічим не різне від творів декадентської чи народовецької доби. Але як приємно уявляти собі, що ось ми бачимо власними очима, як народжується щось нове, велике, могутнє! Таке переконання саме дуже характеристичне для доби такого духового занепаду, яку ми переживаємо, коли ми на рік не видаємо навіть стільки творів, скільки треба для мінімальної лектури одної людини, якби вона хотіла читати все, що в нас появляється! Це дає дві книжки на місяць.

Сухітники мають часом хвилини, коли почувують себе незвичайно сильні, якби ось-ось починали нове життя. Таке почуття мають у нас критики, які прочитавши за рік одним махом десять томів задихуються від свого розмаху. Вони не відрізняють тоді навіть справді літературних творів від слабих книжок дебютантів і лектури „до подушки“, що наводять на очі сон. А може це тільки вплив безупинних відозв і покликів по газетах? Підбадьорувати інших і впевняти, що переживаємо „розмах“ стало в нас одним із найпопулярніших засобів пропаганди і доказів патріотизму. І громадянин, чуючи фразу, що у нашій літературі є вже навіть розмах і якнайкращі завдання на майбутнє йдуть спокійно спати. І ніколи перед сном не беруть рідної книжки.

Як дитина пізнає світ.

(БОГДАН ЛЕПКИЯ: „ДО ЗАРВАНИЦІ“.)

Нема нічого цікавішого і нема нічого нуднішого, як спомини. Щоб списувати спомини, треба мати про що оповідати, треба мати цікаве, різноманітне, бурхливе, повне пригод життя. Спомини людини, що просиділа все життя за бюрком... Чи уявляєте собі їх?

Та хто читав багато споминів великих людей і малих, той знає, що їх вартість і притяжність не залежить від кількості пригод ані подій. Остання книжка Б. Лепкого — ще один доказ на цю відому правду. Дитячі спомини... без пригод Робінсона, героїв Майн-Ріда та Жюль Верна. Звичайна галицька пародія: трохи служби, трохи родини і свояків, книжки, кіт, се, Миколай навіть звисна ляма або стінний годинник. Найбільша сенсація у цьому світі — вовки.

А проте тільки у дрібненьких тьмях буденщині і сонячних пятах на підлозі, стіні та на обличчях близьких людей — тільки приваби і глибшого змісту! Не уявляємо собі, хто з наших письменників зумів би той світ відтворити краще, ніж Лепкий. Яка незвичайна пам'ять подробиць, дрібниць, дрібничок, майже непримітних, безвартісних слів і порухів! Яка незвичайна про-

стота засобів, простота не штучна, не сформульована, не придумувана, свідомо, щоб „достроїти“ до теми. Сам сюжет надхнув поета на той, що бере вас за серце зовсім так само, як колись зворушували вас у дитячі роки ті перші великі переживання, за якими ви відкривали перші таємниці, доступні для старших: про св. Миколу, про хибні „старших“, про заборонені книжки.

Б. Лепкий зумів передати дитячі враження такими простими засобами, що їх можуть читати і діти без найменшої напруги. У книжці нема стилістичних виротасів, ні тої штучної „стилізації“, яка більшою мірою заступає найвищу. Саме в тій безпосередній, нештучній і неспікуваній простоті найбільша літературна вартість книжки. Про педагогічні її прикмети нехай рishать самі педагоги. У добі, коли навіть ділові люди не вміють написати оповістки або інформації просто та ясно, і в літературі панує бомбастика — з насолодою береш у руки письменника, що бачить реальний світ і вміє передавати духові переживання з класичною ясністю.

М. Р.

Літературна хроніка.

СУЧАСНА НІМЕЦЬКА ЛІТЕРАТУРА.

У французькому містичному „Ле Моа“ (Місяць) на-званої цілком інформаційну статтю Альфреда Обер-манна про „Теперішній стан німецької літератури“. Автор каже слово „німецький“ ширше означивши, беру-чи на увагу тих німецьких письменників у Швейцарії, а не тільки тих, що належать до німецької мови у більшій частині та Чехословаччині, де живуть німці у більшій частині. Автор виходить від того факту, що досі пред-ставниками німецької літератури в очі чужинців є тільки німецькі письменники-емігранти як Томас і Гайнріх Манн, Я. Вессерман, Арнольд Цвейг, Фойтшнігер, Гайзак, Ремарк. Риси їх творчості міжнародні, тьмяні і творці лише поширилися на чужині. Нова німецька література „третього Райху“ арміється європейських рис, а тому головне обмежується до потреб чисто національних. Перевважає історична повість та біографічна, хронічна, новелі, парекс і дрібна лірика. Цікаве, що

тайр не має широкого тентенції і не є сучасною — про-палахилою то автори стараються заважитися в рамках прозової лірики. До тих належать загально при-няті, що вже малили офіційних потовіт: Герман Штер, Рудольф Біндиг, Ервін Кольдштер і Ганс Влант. Як імена надбавств і в подальшій офіційній прозі. Крім цього є загально поважні такі письменни-ки як Герман Гессе, Ганс Карссс або Еміль Штраус, яких уряд не підтримує.

Сучасній німецькій літературній рух можна по-ділити на чотири групи. Одна сформульована дозволі відомого андланциста „Лінель“, що продовжує давню класичну традицію; сюди теж належать міжвоєнний журнал „Корона“. Другий гурт зосереджений у Цю-ху довкола Томаса Манна при журналі „Міра і вяр-тета“. Третя група — културницьких націоналістів, що хотять погодити сучасний режим із поворотом до

містична „Дас шлере Райх“. В те групу прихильни-ків гітлеризму при андланциста „Дер Відершанд“ (головні письменники брати Інгер), що підготувалися ел духово до нової світової війни, після якої мусить прийти загальна європейська культура. Тільки като-лики при андланциста Інгера в Лейпцигу і журналі „Готланд“ ведуть впрямку опозицію проти гітлериз-ма. Висновки автора статті — песимістичні. Сучасна нім. література не має великих творчих іде-алістичностей, тільки острівці, що ще борються на-рад повільно.

ВЕЛО ПРО МАЙБУТНІСТЬ КУЛЬТУРИ.

Г. Г. Велс зобраз у своїй книжці цілу ідею своїх статей, відкриття і роздумувань за останні роки п. з. „Морск світу“ на тему майбутності європейської кул-тури. Він мріє про спокійний і нормальний розвиток світу, який мав би забезпечити мир і злагоду. Його ана-ліз доводить, що коли світ піде так далі, мусить атра-тити всі цивілізації, адобути і завернути до перебі-вої стадії дикого життя. Вона повинні підготува-ти нове повалення так, щоб воно знало, з якого боку загрожує загроза небезпека. „Всесвітня енциклопе-дія“, що збрала необхідні факти та ідеї, могла вико-нати таке завдання. Передумова такого успіху: щоб про всі явища, які змагають знання говорили спеці-alisti, а не дегмасти. Велс не має великого довіри до інтелекту та освіти сучасних диктаторів і деяких державних провідників. Уся критична сторінка його книжки переконала і розбудила багато думок. Усе пи-тання з тому, чи вчені та філософи можуть знайти до-ступ до тих, які воліють реформувати світ по своєму, без наукової підготовки, самонавчання, що все буде як найкраще, коли всі будуть їх слухати.

ЗАМОРОЖЕНА ЛЮДИНА.

Відомий природознавець Рудольф Прінтор ви-дав цілком фантастичну повість „Друге життя Ганса Трапа“ оснований на теорії що тіло заморожене не по-су-ється і оживає знову жинє. Змст цієї повісті такий: молодий інженер Ганс Трап має пістроту (рива) з 1937 р. Його стан безнадійний, бо медицина не вміє а-кувати пістроту. Він жертвує своєю тіло одній кліні-ці, що робить експерименти із замороженими живими тваринами. Так він буде першою людиною, на якій зробить спробу — заморожити її штучно і розбудити її 50 років пізніше. Трап просидів у 1937 р. на кліні-ці і галузники на дачу на кораблі сірніми годів, що не помогли. Він має враження, що спав вісім років. За 50 років його пістроту загоїлося і його легко усунути без операції; він має 88 років, але почуває себе як ко-лиш, бо у ладі організм не попустився. Його зареєстра-ва з 1937 р. змерла, але її вичула, що виконує роль се-стри-жалівниці зовсім подібна до баби. Трап має шод-ля йому несподіванку, коли бачить у світлі шорас то нові знамення! Найбільшою сенсаційною подією 1937 р. є те, що на світлі являється немертвий, „заморожений“ мир. Немає то як бути відомим професором!

НОВИЙ УСПІХ МАДЯРСЬКОЇ ПОВІСТІ.

Мало з нас знає мадярську мову, тимто все цікаве в мадярській літературі доходить до нас тільки у пе-рекладах. Мадяри мають здрівани письменників, яких творчі погляди не тільки на свої мовні країн. Саме минулого місяця вийшла англійський переклад останньої повісті Лайоша Цігана, автора відомої поеми „Воскре-сений ітат“ і першорядної повісті „Два половець“, пе-рекладеної на російську мову. Остання його повість „Крім дивається вад“ відноситься до слова найбільшого при-нама англійської критики. Читавши там, що автор зуміє знятися на рівень міжнародної літератури і по-ставити проблеми загальнолюдські. Героєм повісти є Бальдер — фабрикант абри, міліонер, що зовсім ан-дально доходить до величчя в Європі. Він має добре серце і допомагає третинній опероюї сп-мачи, якої хочуть осліп на війні; собою владить величчяї режисер і домагається формально успіхів. Його першорядний стігальник Бальдера та його аналогу у шорас то нові конфлікти. Вони посидують хвилинами вимов історії, але на тії жетти міліонера не відбавляють в їх імперії та дієвості. В багатьох (рові) у факті, як фабрикант абри гине від шаради, але сам виробляє. Провіща думка про людську доброту, що для у парі з інтелектуальною та життєвою авантюристською опозицією оригінально.

Сторінка без політики.

Магія, що помагає і вбиває.

ТАЄМНИЧА СИЛА ЙОГІВ.

Найбільшою сенсацією індійських вол є магичне лікування-відродження відомого індійського поета, Пандита Маліні.

Про цю справу ми вже писали перед кількома днями. Сьогодні займемося тою справою ще раз докладніше, щоб обговорити це несамоновиту й таємничу силу індійських йогів в іншому випадку.

Пандит Маліні має тепер саме 77 літ. У національному відродженні Індії грає він важливу роль. Недавно ринув він звернутися до одного славного індійського йога за поміччю, щоб відмолодити себе на душі й на тілі. Виступивши в Індії, повідомляють, що чудесне лікування не лиш вдалося, але увінчалось просто неймовірним успіхом. Старий політик не тільки виадорювався, але віднакшав ще силу, гнучкість і вигляд молодшого чоловіка середнього віку. Його зморщини зникли, лице виглядалося; постава випростувалася, сиве волосся набрало знову давнього чорного кольору.

Як ми вже писали, лікування відбув Маліні — на приказ йога — в хатині над берегом ріки Гангу, куди не доходив навіть найменший проміньчик денного світла. Одинокою пожовою було молоко та винари з різних зел, що йому їх приготував старий йог.

Оттак виглядало чудесне лікування, яке дало ревелюційні висліди.

Відчування лям.

Таємничу силу йогів, яка має такий дивний та несамоновитий вплив на життя людини, ілюструє ще й інша подія, про яку оповідає відомий англійський психіатр д-р Александер Каннон, який довгі роки займався проблемою йогів. Його спомини викликали величезне зацікавлення. Він сам мав змогу студіювати чародійну діяльність йогів в Індії та в Тибеті. У своїх творі „Невидні сили“ оповідає він про те, як телепатично-сугестивною силою спричинив один йог смерть визначного високого англійського судді.

Підчас свого побуту в Тибеті був д-р Каннон гостем головного лям. Підчас розмови з ним лям говорив йому гостинний господар так:

„Перед семи роками приїхав до нашого краю високий англійський урядовець. Не хочу

подавати його прізвища, бо він у нас також виступав під фальшивим прізвищем. Англієць почав суперечку з одним із наших людей та не знав, що його суперник був одним із високих духовників нашого краю. Йог прокляв тоді англієця, кажучи, що його ворог помре рівно сім літ пізніше від старої зброї. Його смерть не буде ніяким випадком. Невидна рука його керуватиме зброєю.“

Рівно сім літ пізніше помер у Лондоні відомий лондонський суддя Мек Карді. Ворожба лям могла на думку д-ра Каннона тільки того судді дотримуватися. Мек Карді був справді перед семи роками під чужим прізвищем у Тибеті. Коли він одного дня чистив якусь стару ловецьку стрільбу, вона раптом вистріляла і куля перейшла судді крізь око до мозку.

Передсмертні привиди.

Ця подія стає ще цікавішою й сенсаційнішою, коли до неї додати ще інші подробиці, що їх оповів д-р Каннон. Він жив у дружніх відносинах із суддею, що загинув трагічною смертю. Чотирнадцять днів перед трагічною подією почали нещасному судді з'являтися якісь жахливі привиди, які повторювалися кожної ночі точно в 2 години. Мек Карді бачив у стелі своєї спальні двоє очей, які непорочно дивилися на нього і пронизували його своїм немилосердним поглядом. Магічна сила, що йшла від тих очей, була така жахлива, що Мек Карді ще довгі години після того як з'являлася, не міг ворухнутися на ліжку. Його тіло було наскрізь обезсилене. Коли суддя не міг себе ніяким чином звільнити від несамоновитих привидів, рішив він укінці звернутися до свого приятеля д-ра Каннона. Однак Каннон не прикладав великої ваги до тих привидів свого приятеля. Він думав, що Мек Карді перепацювався і занеполювався на нерве виснаження.

Шойно після трагічної смерті судді і шойно коли телеграма головного лям утвердила Каннона у здогадках, зрозумів він цілу таємничу справу. На думку цього визначного психіатра, нема сумніву, що нещасний суддя бачив в останні ночі свого життя пронизливі очі йога, який вірний своїй клятві присяги, убив свою жертву з віддачею багатьох тисяч миль.

Пресовий „практичний порадник“.

Американський „Журнал пригод“ завіз окрему частину для різних справ і порад. Згодом та окрема частина стала головною та найцікавішою прикметою журналу. За минулий рік той журнал дав відповідей на 4.000 справ здебільша таких, на які мало хто міг би дати відповідь.

Якийсь урядовець писав до редакції журналу, що він рішив провести останки свого життя на островах Галапагос і їсти тільки овочі. Редакція відповіла йому, що острови Галапагос не мають ніякої рослинності і що йому краще було б поїхати на гору Кіррібі, в Панамі, де він матиме овочеву досхочу.

Інший читач хотів виїхати в подорож довкола світу на мотоциклі і хотів дістати інформації щодо доріг, якими він повинен їхати. Один із співробітників журналу, експерт китайських справ, подав йому всі потрібні інформації про китайські дороги, інший, який перебував в Індії, подав усі потрібні інформації про Індію і т. д.

Запити читачів журналу, скеровані редакції до своїх 160 знавців, розкинених по цілому світі. Ці знавці — це директори музеїв, ловці, капітани далекоморської піхоти, воєнки й туристи. Всі вони погодилися співпрацювати з редакцією.

Французька артилерія 300 літ тому.

Тепер французькому міністерству національної оборони підчинені всі роди зброї — на суші, морі і в повітрі. До цієї пори найбільшою самостійністю користувалося французьке летунство, яке творило майже незалежну частину французької армії. Та ця незалежність була дитячою іграшкою в порівнянні з тим, що було ще в XVII ст., коли всі роди зброї зокрема артилерія, були наскрізь самостійні. „Матен“ подає з нагоди зближення всіх французьких збройних сил цікавий опис зброї 300 літ.

Великий майстер артилерії.

Довгі роки французька артилерія була приватним торговельним і промисловим підприємством, яке само керувало своїм персоналом та дбало про весь потрібний матеріал. Артилерія не входила у склад армії. У ній проводили великий майстер артилерії. Старшинські ранги й уряди можна було порівняти із функціями судових урядовців та податкових ексекюторів і вони були ділячі, значить переходили на на-

слідників, або можна їх було купити, чи видержувати. Під владою великого майстра були лейтанти, провінційні комісарі, саперські старшини, гармати, сотники батерій, вершини при гарматах воєнки та одночасно робітники.

300 золотих франків за гармату.

Підчас облоги якогось міста чи твердині король звертався до великого майстра артилерії і робив з ним угоду, так як нині тепер уряд звертається до різних підприємств. Звичайно умовлялися щодо платні за одну місту. За одну гармату 24 або 18 мм платив король 100 емі (300 золотих франків). За гармату до твердині платив король 400 золотих франків.

Розділ приходів.

Коли бачили до ворога уставляли гармати і коли небезпека була більша, тоді тарифа була теж вища. Крім того король платив по 20 фр. на добу за кожну гармату і 16 фр. за кожний мошкір. Гармати відновлювалися платною по 20 су денно. Воєнки, що нимачили вночі гармат,

доставали теж по 20 су. Старшини ділили між себе весь чистий дохід, який залишався після закінчення воєнних операцій. Шойно торкається великого майстра артилерії, то його приходи були доволі великі. Коли жесь місто чи твердиня піддавалася внаслідок участі артилерії, то великий майстер артилерії мав право забрати всі виробні з міді й заліза, починаючи від церковних дзвонів, кінчаючи на домашніх предметах мешканців. Великий майстер мав право такі предмети продати, але здебільша він брав від міських управ, установ та приватних людей гарне відступне.

Шойно в 1760. р. перевели у Франції „націоналізацію“ артилерії.

Добрі були старі, давні часи!

Суддя, що мав гумор.

Один суддя із Йогансбургу на прізвище Рудіч, відомий був у своїм місті зі свого доброго гумору. Недавно перевів він розправу, якої присуд мав у собі не лиш зміст але й гумор.

Змістом тієї розправи була скарга одного полісмена проти молодого жінки на прізвище Маргарета Гренберг. Причина тієї скарги була проста: Маргарета Гренберг, власниця ата ждала своїм авто по дуже лютий аудіо Йогансбургу. На одному перехресті, на якому вона мусіла затримати свій віз, підійшов до неї полісмен і попросив її ввічливими словами, не жиквати так часто сирени, бо це зовсім зайве. На те шоферка відповіла йому такими словами:

— Про мене, можете йти навіть до пекла.

Полісмен добачив у тому образі і жоден жалобу до суду. Маргарета Гренберг боронилась тим, що вона була в той час дуже спокійна.

Суддя Рудіч звільнив підсудну і проголосив при тому такі мотиви свого присуду:

„Перше: теоретично воно зовсім неможливо, щоб хтонебудь міг піти до пекла; друге: Маргарета Гренберг виразно підкреслила, що полісмен може „про мене“ йти до пекла. Вона жинила полісменові вільну волю виконати її пропозицію, або ні. В таких умовинах обвинувачення не має ніяких підстав.“

Голодний.. голодомор.

З Болонії повідомляють, що там відбувся сенсаційний процес, якого головним героєм був бразильський професійний голодомор Дженті Кадрамель.

Він заявив, що поже дотеперішні репреси професійних голодоморів і рішів у Болонії пореверсти відповідний експеримент. Так як іно інші товариші по професії, дав він себе затримати у шкільній кімнаті. Попри кайтку прохати глядачі подивитися людину, що зможе видержати без їдженя.

Чотирнадцять днів тривала вже „голодінка“, коли раптом п'ятнадцятого дня примовив Кадрамель, як він вночі переплачував своєму хлібодавцеві башкоти. Кадрамель вступав під закидом обманства і звинувачував негально до суду. Суддя засудив його на 1 рік і 3 місяці в'язниці. Його секретаря, який втік голодомором підчас обману-голодінки, заарештували на 18 місяців в'язниці.

ВЕСЕЛЕ.

ЧЕСНІСТЬ — НАЙКРАЩІЙ ІНТЕРЕС.

— Таки ще найкраще чесним бути!
— О, для тебе це новина? Що такого ти знаєш?

— Тригадуєш собі собаку, що я їм їм!
— Так.

— Бачиш, цілих два дні я мучився, щоб продати і ніхто мені не давав за неї більше як 5 зол. Як чесна людина відідав я собаку до старої пані, яка була власницею собаки і дала від неї 20 зол. нагороди...

ДУРНІ МАЮТЬ ШАСТЯ

Він: „Я мусів бути безнадійно дурним, щоб з тобою повинчався“.

Вона: „Я теж так думаю. Але дурні мають все найбільше шастя!“

ПРИТОМНІСТЬ ДУМОК

Адольф Менцель відомий малюв промиславця раз вчором у парку. Раптом йому дурно вискочив якийсь драбуга й закладив гроші в кишеню. На те Менцель відповів спокійно:

— Вибачте, але тих річей не могу дати й я сам є вумичним грабіжником.

Ця відповідь так здивувала грабіжника, що він дозволив Менцелю спокійно йти.

Німецькі війська ввійшли до Австрії.

Чи Австрія стане Сербією?

Ультимат Гітлера і димісія Шушніґа.

Рівно місяць після „німецького миру“ у Берхтесгадені світ залякраний небезпекою — „німецької війни“. Розуміється, у даному випадку не воювалиб дві частини одної нації, ніхто не думає тем про небезпечу громадянської війни в малій Австрії, бо внутрішніми переворотами мало хто сьогодні у світі переймається. Одна думка хвилює сьогодні всіх мешканців Габсбурґу: чи Австрія у 1938 році не стане Сербією з 1914 року, себто, чи не стане тією ярмою для ляду суперечних великодержавницьких цілей?

Очевидно, нема ідеальних історичних аналогій. У випадку зі Сербією річ йшла про залучення участі сербського генерального штабу в убивстві Франца Фердинанда (хоч не тільки в ультиматі Австро-Угорщини, але й на проміжній Причїна не було ще згадки про справжнього автора того вбивства, полк. Драгутіна Димитрієвича-Анїса); у випадку з Австрією є натиск одноплеменної держави, якої внутрішня ідеологія зводилася собі і далі зводилася шораз більше зведичників поміж усіма німцями, без огляду на державні кордони. В обох випадках мило тої самий формальний момент: утримання третьої держави до внутрішніх справ сусіда, який має сильних протекторів. В обох випадках маємо теж ту схожість, що морально серби почували себе в праві заступатися за своїх земляків, які опинилися в австро-угорській займанщині, морально теж гітлерівські німці почували себе в праві підтримувати своїх земляків-одноплеменників. Фактично — у першому випадку Росія і Франція тамсамо протиставили німецькому „Дранґові нах Остен“ (Берлін—Багдад крізь Балкан), як сьогодні Франція й Англія боронять самостійності Австрії — з тої самої острахи перед експанзією Німеччини і тепер Італія, як у 1914-ому році, коли належала до потрібного союзу, займала до останньої хвилини невисоку позицію, яку уряд Австрії міг інтерпретувати на свою користь. І таксамо, як тепер, мало хто вірив, що атентат у Сараєво та ультимат до Сербії доведє до світової війни. Чи і тепер оптимісти зазнають страшного удару, і з одного сіринка запалиться весь світ?

Шойно за декілька час вийдуть наверх справи, які сьогодні є ще таємницею: які були куліс парадів у Берхтесгадені, які були куліси невисокої гри Шушніґа, хто був автором нещасливого помислу з плевбісцитом, який мав відбутися точно в три дні після першого його заповідування, без відома і згоди міністра внутрішніх справ. — хто видав ще більш нещасливий мобілізаційний приказ, який мав уже підком провокаційний характер супроти Німеччини, — до і в між мірі було підготоване за кулісами з Німеччиною, — все це сьогодні ще широкій публіці невідоме та було забуто для ходу політичного рішення.

Сьогодні весь світ хвилюється. Робити чогосьбудь гороскопи — значилоб бавитися у ворожбінство. Світ однаково не хоче війни, як і зброїється до війни. Випри німецьких військ до Австрії вибраний у можливо найзручнішому моменті: після відходу Італії в Англії, серед кризисів у Франції, при найбільшому зацікавленні Італії у справах Середземного Моря, Єгипту та західної Африки, серед скандального процесу у Москві та при повному ушкодженні міжнародного авторитету Совієтів, при глибоких ризиках, що зарисувалися внутрішньої Антанті, незлічній до рішучої спільної дії. Як закінчиться нинішня стадія „аншлюсу“ — покажуть уже недалекий дні.

Ми, українці, аважаємо найбільшим правом німецького народу об'єднатися в одному державному організмі і признаємо правду тим німцям, які зрадиками позбавили своїх земляків з мотива партійних чи віроїсповідних стосунків на сепаратистичному ґрунті.

Якщо ми не забудемо нашого обов'язку й випустимо Рідіа Ніколі з палоти Рідіа БІЛЬШІНА ДАР НА КОЛЯДУ, то й вона зможе спонити свій обов'язок супроти української малозлі: виходити її на добрих громадян.

Вчора ввечером німецький уряд зажадав від австрійського, щоб голосування в неалію було тайне. Шушніґ не прийняв, подібно як і домагання, щоб перекнути дату плевбісциту. Не зражаючи на це,

Німеччина поставила ультимативне домагання, щоб Шушніґ уступив і щоб австрійський уряд зреконструувався згідно з побажаннями Берліна. Якщо Австрія не прийняла ультимату, Німеччина застерегла собі вільну руку.

Президент Австрії Міхас не прийняв ультимату, але наказав австрійській армії не боротися, якщо німецька армія перейшла кордон. На разі міністрів

канцлер Шушніґ рішма уступити, щоб не допустити до проливу крові, і повідомив про це населення через радіо, підкреслюючи, що уступає під збройним натиском Німеччини.

Опісля виголосив промову мін. Себе Інкварт, зважуючи населення до спокою. Опісля

віденське радіо почало грати „Горст-Вессель-ла“.

Ген. Шлявскі став начальним вождом австрійської армії.

ХТО ПОВАЛИВ АВСТРІЙСЬКИЙ УРЯД?

Німецьке інформаційне бюро просте за яму Шушніґа, що це німецький уряд поставив австрійському урядові ультимат. Тимчасом цей ультимат поставили австрійські чинники й австрійські міністри.

ТИМЧАСОВИЙ НАЦІОНАЛ-СОЦІАЛІСТИЧНИЙ УРЯД АВСТРІЇ.

По півночі проголошено склад тимчасового австрійського уряду: — Зайс Інкварт: канцлер, внутр. справи, нац. оборона; Гляйзе-Горстенау: міністер-канцлер; Н. Вольф: закорд. справ; Гібер (шваґер Герінґа): справедливість; Менґін: освіта; Юрі: суспільна опіка; Ноймвер: скарб; Райнталер: рільництво і ліси; Фіншбек: торгівля й комунікація; Кальтенбрунер і Сибль: безпека; Кляспер: пропаганда.

УКРАЇНСЬКА ШАДНИЦЯ В ПЕРЕМИШЛІ с. д. н. а. Українська Каса Ощадности

з правом пупілярности веде банкові чинности. Чековеkonto ч. 144.755. Тел. 1207. З днем 15 березня 1938 переносить свої бюра до власної камениці РИНОК ч. 5. І. н.

Новий австрійський уряд вживає німецьке військо.

Німецьке інформаційне бюро оголосило в год. 22.16 текст письма Зайс-Інкварт до Гітлера:

„Австрійський тимчасовий уряд, що по димісії Шушніґа змагає до привернення ладу в Австрії, просить, щоб німецький уряд негайно дав йому поміч і підтримку, не допускаючи до проливу крові. Тому австрійський уряд просить можливо скоро вислати військо.“ Підписав Зайс-Інкварт.

НІМЕЦЬКІ ВІЙСЬКА ВВІЙШЛИ ДО АВСТРІЇ.

Як подає німецьке інформаційне бюро, нині (субота) в год. 5.30 німецькі війська на злики канцлера Зайс-Інкварт перейшли німецько-австрійський кордон у Шердінґу під Пасауою.

Тимчасом з інших джерел прийшла вістка, що

німецькі війська перейшли кордон ще вчора коло 22. години в 3-ох місцях: під Бренав, Куфштайном і Рорбахом та заняли недалекі міста, м. ін. Лінц і Зальцбург.

З німецьких урядових кол запевнювали представника ПАТ-а, що це були виключно внутрішні пересунення німецьких військ з метою: запевнити лад у прикордонній смузі.

ПРОВІД НІМЕЦЬКОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ПОЛІЦІЇ У ВІДНІ.

Німецьке інформаційне бюро подає з Відня: Нині (субота) в 3. годині рано прилетів з Мінхену до Відня шеф „пробовних відділів“ та німецької тайної політичної поліції, Гімлер з поліційними шефами: Гайдріхсом і ген. Деліґе, членами проводу „пробовних відділів“ Йостом і Міалером та поліційним полковником Майснером.

Німеччина не думає анексувати Австрії

ТВЕРДИТЬ БЕРЛІНСЬКА ПРЕСА.

Коментуючи австрійські події, „Берлінер Берзе Цайтунг“ пише, що Німеччина не думає анексувати Австрії, лиш дати їй змогу будувати майбутнє без посторонніх втручань.

Те саме твердять і „Дойче Альґемайне Цайтунг“, яка висловлює надію, що уряд Зайс-Інкварт дасть населенню Австрії змогу свободно вирішити своє майбутнє.

„Фелькшвер Беобахтер“ і „Берлінер Цюкаль-Аншайґер“ критикують Шушніґа, називаючи його „незвольним партнером“ після умови у Берхтесгадені.

ВІДОВА ПО ДОЛЬФУСІ ВИЙШЛА З АВСТРІЇ.

Як подають з певних джерел, вдова по канцлері Дольфусі вийшла з обома дітьми з Австрії в невідомому напрямі. У Празі говорять, що Шушніґ, Цернатто і Штодінґер утікали до Богемії.

Жиди масово втікають за кордон, вивозячи набори за безцін нерухомости.

Англія остерігає Німеччину.

Німецького міністра закорд. справ Рібентропа прийняв на прощальній аудієнції британський король, опісля — прем. Чемберлен на відданку.

Після сніданку відбулася між обома державними мужами різгодинна конференція, в якій узяв участь також лорд Галіфакс і сер Кедоген.

Чемберлен висловив застереження щодо становища Німеччини до Австрії та завоував увагу, що не може потягнути собою поважні консенсуальні.

Нині рано Рібентроп відлетів до Берліна. Між Лондоном і Парижем ідуть безперервні телефонічні розмови у справі узгодження становища супроти подій в Австрії.

ІТАЛІЯ НЕ СПРОТИВЛЯЄСЯ „АНШЛЮСОВІ“.

Як довідується Азас, французький шарґе-д'аффер запитує Італійський уряд,

чи він був би готов спіділати з французькими у користь Австрії. Розмова з Італійськими мірознатками чинниками виявила, що це неможливе.

Після того як Горбачовина відвідали у пазниках на терні змалювали графами вояцтва. Душев жила вмістили дзвік від ідеалу, що його не бачили у творінстві. До нього не унікальських часів і дива. Гайдар

Стефан Туна

амер. суддя окр. суду і адвокат у Станиславові
помер 12. березня ц. р. по тяжкій і довшій не-
дузі у Львові, прийнявши са. Таблет.

Похорон відбудеться в понеділок 14. берез-
ня в год. 3. полог. в Вірменській церкві по Ли-
чаківській вулиці.

Жінка, діти, брат і сестри.

навіть листування у цій мові. Промовець має на
думі виступити у Познані.

Проект нового закону про адвокатуру дуже
розчарував палестру у Польщі. Бо він касує
засаду самоуправля і деградує тих адвокатів, що
тако сьогодні працюють, не признаючи їм прав,
які вони до цього часу мали. Ще гірше виглядає
справа з апікантами. Постанова у цьому проек-
ті, що практиканти, які не відбули судової прак-
тики, втрачають набуті права, вводить до законо-
давства, нечувану дотепер у праві, засаду дія-
ння взад.

У дальшій промові сен. Горбачевський торк-
нувся мовної справи в судівництві. Він ствердив,
що на терені львівської апеляції появилися обіж-
ники, що суперечить законам з 1924-го року. П.
міністр справедливости переочив наказ консти-
туції, бо не видав досі ніякого розпорядку, що
показав би край легковаженню закону, якого до-
пускаються ті, що саме покликані реалізувати
закони в житті. В таких умовах Українська
Парламентарна Репрезентація не може мати до-
віри до особи міністра справедливости і тому
відношення українців до бюджету цього ресор-
ту негативне.

ГІРКІ СЛОВА НА АДРЕСУ МІНІСТРА СПРАВЕДЛИВОСТИ.

Міністр справедливости Грабовський мусів
вислухати на цьому засіданні сенату багато гір-
ких слів. Дуже гостро заатакував його віцemar-
шал сенату Кваснівський за цілість його дво-
річної діяльності на таї відомості краківської
справи Паризької конвенції і на таї процесу, що від-
бувався при закритих дверях, проти адвоката
Шуманського. П. міністр Грабовський — гово-
рячи сен. Кваснівський — є першим міністром
справедливости у Польщі, що мусів ужити аж
судової скарги з приводу закидів етичного й мо-
рального характеру, які йому поставили. Не вхо-
дять у суть цих закидів, бо справа ще в суді, але
домагаюся, щоб найвищий представник справе-
дливости виміряв собі справедливість такою са-
мою міркою, як іншим громадянам.

Закінчуючи свою промову, сен. Кваснів-
ський сказав: „Час урядування п. Грабовського
основно причинився до дальшого послаблення
авторитету судівництва і довіри громадянства
до виміру справедливости. Інтерес держави,
спертої на законности, вимагає, щоб п. Грабо-
вський якнайшвидше зійшов зі становища, яке
займає“.

Сен. Бечкович теж не щадив гострих слів на
адресу міністра і закінчив свою промову слова-
ми: „Обтяжую вас, пане міністре Грабовський,
перед громадянством і перед гарною традицією
польської магістратури так величю відновле-
ної разом з доботою незалежності“.

НОВИНКИ.

— Філія Союзу Українок у порозумінні з У-
країнським Гігієнічним Товариством відкриває
з 15. березня ц. р. гігієнічний курс. Пока-
зується пекуча потреба такого курсу. Курс
триватиме 4 тижні, викладки відбуватимуться 4
рази в тиждень у вечірні години. Оплата за
курс на курсі 2 зол., вписове 50 сот. Зголошу-
ються можна кожного дня від год. 8—15, в до-
міній С. У. Сикстуська 46. Видати Філії прига-
дує, що ширші сходили членок відбудуться
у вівторок, 15. ц. м. в год. 18-й, з рефератом
фра. Е. Ю. Пеленського на тему: „Українська
література в 1937 р.“ 582

— Вистава пластиних пам'яток. Заходом Істо-
рико-Культурного Відділу Музею при Науко-
вому Товаристві ім. Т. Шевченка у Львові уза-
гально Виставу пластиних пам'яток. Відкриття
вистави відбудеться в неділю, 13. березня ц. р.
в год. 12. при вул. Потоцького 48. І. пов.

— Комунікат Союзу Професійних Музик
„СУПРОМ“ у Львові. Рада „СУПРОМ-у“ подає
до відома що прийняти, прислани з нагоди ювілею
Василія Баранського, які настали вже при пер-
шому з циклу пленарних конвенцій, перехову-
ються в секретаріаті „СУПРОМ-у“. Ці приніті
оголошено під час останнього (оркестрового)
концерту разом зі іншими жінками що до того ча-
су належали. Адреса „СУПРОМ-у“: Львів, Ша-
вчинська 5

ВІДГУКИ ДНЯ.

Далекий грім.

Живеш менше чи більше спокійно, тягнись
лінійно буди як вагоні вантажного поїзду
під гору, на дворі ні сонце ні дощ — а так собі,
сіро, нудно і нараз — грім! Не конче близько,
не конче сильно, але грохот грому потрясає всім:
починаєш жити менше чи більше нервовно, ван-
тажний поїзд будиш дудонить агори, а на дворі
раз зливний дощ, раз сонце зпоза хмар — за-
лежно від того, як хто на небо дивиться. А як
тоді і величини змінюються! Те що вчора було
далеке і незначне — нині впростає до розмірів
Шпрехера каменниці, а що вчора було хмароде-
ром — нині стає мале мов вугляна буда на те-
атральній площі.

Чим той грім ближчий, тим ріжнє більші,
але виступають вони маркантно навіть і тоді,
коли той грім далеко — як звіси до Відня.

Саме апропо Відня...

Ненадійно в божобудепокроквітельну сто-
літню вдарив берлінський грім. Ті, що сиділи
при радіоапаратах кажуть, що аж іскри пішли.
Гітлерівці захопили владу в Австрії, канцлер
Шушніг збільшив число визначних емігрантів,
виїхавши до Чехії, а міністр Сейса став канцле-
ром, збільшивши число підчинених Гітлера. Ні-
мецьке військо вийшло в гріанції Австрії на за-
просини канцлера Сейса, щоби держати спокій
і — очевидно не могло відмовити, Австрійське
військо дістало наказ тільки приглядатися.

— Ах, як вони це спритно зробили! — за-
хоплювався член одної нашої дуже демокра-
тичної партії, — знаменито! Що за помисл.
Тільки німці щось такого потрапляють!...

Отже це не є правда. Німці назавжди народ
нетворчий, зате вміють уліпшувати чужі вина-
ходи. По перше ідея запросини чужої армії до
свого краю не зродилася в Німеччині, а в Боль-
шевії. Трудящі маси України, Вірменії і Грузії
запросили свого часу червону армію разом з

чрезвычайною до своїх країн, що може посвід-
чити Юрко Кошубинський (коли загалом ще
може свідчити). По друге — наказ, щоби ав-
стрійська армія тільки приглядалася — теж не
новий. Дістала свого часу такий наказ і украї-
нська армія, коли Денікін ішов на Київ. „Не стрі-
ляти, але й не пускати!“ — стояло чорне на бі-
лім і... Денікін увійшов до Києва.

Зате німці уліпшили оба винаходи, що й ви-
дні і по формі запросини і по способі маршу в
глибину Австрії. Навпевно все списали, поката-
льогували і порозприділювали. Тяжкий, але не-
безпечно солідний народ!...

Берлінський грім потряс нашім буднем, але
дуже незначно. Щонайвище збудив приспані в
останніх часах ширші гео-політичні комбінації.

— Я вам кажу, Муссоліні але вийде на тім.
Тепер черга на піднесенні Тироль...
— А Чехія? Судетські німці, думаєте, бу-
дуть мовчати? —

— А Мадарщина кинеться на Закарпаття...
— Інтервенція в Болшеві як два а два чо-
гири... —

— Тоді Японія...
Одним словом велика політика...
Але є дещо з малої.

— Скажіть мені, панство, що буде з жидами
в Австрії? Адже це був для них правдивий
азиль! —

— Знов залізниця зароблять. Спеціально
польські. Будуть вертатися назад.

— В такому разі Галичина дістане мінімум
сто тисяч нових мешканців, що не тільки схо-
чуть хліба, але й масла до нього.
Отак сплітається велике з малим, а все че-
рез грім серед тихого, мрячного дня.

Хто його знає, може за кілька днів знову
вернемось до сірих буднів, а може ще більше
віддалимось від них.

Не вгадає цього ні Гітлер, ні Чемберлен, ні
інший Блюм, хіба... що передтим списали все
докладно і прибили печатку.

Галатіон Чіпка.

Ковдри

Білля постелеве

Подушки

МИХАЙЛО ПРОЦЬ

Львів, Ринок Ч. 14

(вулиця тризвонів)

порукає: біліз жіноче і мужське, рушники, краватки, павлоки, шкарпетки, хустинки до носа,
Великий вибір. Ціни конкурентні.

— Панахида по Тарасові Шевченкові відбу-
деться в неділю 13. ц. м. в год. 13 (1. вполудні)
у православної церкві у Львові, вул. Франціш-
канська.

— Безплатні премії дістають покупці деше-
вих книжок. Доклади інформації, каталоги,
списи і т. д. висилає даром Книггарн Шевченка,
Львів, Ринок 10.

— Заборонили співати „Заповіт“. Читальня
„Просвіти“ в Трушеничах повіт Добромиль,
висла до староства подання на дозвіл улашту-
вати Шевченківський концерт дня 10. березня
ц. р. В програму концерту входила між іншими
точка „Заповіт“. Староство в Добромиль дало,
що правда, дозвіл на той концерт, одначе за-
боронило співати „Заповіт“. Це, здається, пер-
ший випадок на наших землях, щоб заборонили
співати „Заповіт“ у часі Шевченківських роко-
вин. Читальня в Трушеничах перша в Добро-
мильщині розпочала Шевченківські роковини в
цьому році і тому це перша заборона. Не ви-
ключено, що всім іншим читальням заборонять
співати „Заповіт“ пізніше.

— Відділ Господарської Ради у Станиславо-
ві. Президія Господарської Ради Східної Гали-
чини на засіданні 10-го березня ц. р. ухвалила
створити відділ Господарської Ради у Стани-
славові. Управу цього відділу доручили прези-
дентові Станиславова м.р. Котлярчуківі.

— Нагаї суди у Польщі? З уваги на те, що в
останньому часі дуже поширилася бандити на
терені цілої Польщі, в міністерстві справе-
дливости обмірковують справу оголошення нагаїх
судів на терені цілої держави, аж доки поло-
ження під цим оглядом не поправиться.

— Велике віче в обороні прав адвокатів у
Львові відбудеться в понеділок 14. ц. м. в год.
7.30 вечором у т. зв. жовтій залі торговельно-
промислової палати при вул. Бульварда ч. 5. На
вічу будуть промовляти адвокати: проф. д-р В.
Старосемський, д-р Ст. Дреневич і д-р З.
Гельман та представники адвокатських апікан-
тів.

— Вільні посади для лікарів. Бюро праці при
окружній лікарській палаті у Львові повідо-
ляє, що між іншими є вільні місця лікаря рент-
генолога в загальному шпиталі у Грубешові,
і начальника самоуправного лікаря у Грубешові,
8 віланих місць у кремієнському повіті, вільні
місця в Потурині пов. Томашів, у Барановичах,
у Дублянках, в Самборі, Тисині пов. Лисько у
Шкві пов. Яворів; домашнього лікаря оупсіль

ної обезпечальні у Бродях і Барановичах і віль-
не місце в Тисменичці й Острові к. Барано-
вич. Крім того є кільканацять вільних місць у
середній і західній Польщі. Близькі інформації
дає секретаріат бюро праці, вул. Конопниць-
кої ч. 3. від год. 7—8. вечором.

— Львівська хроніка. Перед кількома тижня-
ми 50-літній робітник В. Гайдель (Ломана 5)
дістався підчас праці між колеса фабричної
машини і від того часу терпів на сильні боля
голови. Під впливом нервного розстрою нама-
гався він учора повіситися, але його врятували
і відвезли до лікарні. — При вул. Сакраментон
2) помер нагло 66-літній поштовий контролер
Іван Гойко. — При вул. Казимірівській зуда-
рився трамвай ч. 2. з вантажним автом. Авто і
трамвай частинно ушкоджені. — Вчора арешту-
вали кишенивого злодія 39-літнього Михайла
Левинського (Бічна Гранична 5).

— Смерть у поїзді. В поїзді, що їхав з Бо-
ринич до Львова, померла нагло підчас поро-
ду 37-літня жінка Ю. Сметанська з Потурин, пов.
Жидачів.

— Злодії до Берези Картуської. До табору
в Березі Картуській адміністраційна влада ви-
слала злодія Франца Крета з Пшиковець, пов.
Бучач, який дався добре в знаки населенню.

— Не вільно жінки підписувати на векслі.
Перед окружним судом у Коломиї відбулася
розправа проти купця Ісаака Крамера за те,
що підписав на двох векселях свою жінку Фа-
лрику. Крамер не викучив тих векселів, а його
жінка закинула неавтентичність свого підпису
на векслі. Купець боронився тим, що жінка у-
поважила його підписати вексель. Суд засу-
див купця Крамера на 8 місяців в'язниці.

— Ексімісія гр. Вельопольської. Городський
суд у Варшаві розглядав справу ексімісії гр. Ве-
льопольської, арештованої перед кількома мі-
сяцями в Бералі під замітом шпигунства. Ве-
льопольську хочуть ексімітувати з її мешкання

